

﴿ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ
حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ﴾

هونهري جوان خويندنه وهى قورئان

منتدى اقرأ الثقافى
www.iqra.ahlamontada.com
بوسينسى

أكرم محمود خضر

محمود مصطفى الحبال

وهرگيتپانسى بۆ كورداس

عومهر خه طابى

چاپى بينجه م

به ده سكارى يه وه

﴿ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ
حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ﴾

هونہری جوان خویندنہوہی قورئان

نوسینس

اکرم محمود خضر

محمود مصطفیٰ الحبال

وہرگیترانس بۆ کوردی

عومەر خەطابی

چاپی پینجەم

بەدەسکاری یەوہ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ورتل القرآن ترتيلاً

پیشه کی

خوای گوره نهم قورئانه بی هله یه ی نارذوته خواره وه بق سهر موحه ممد (ﷺ) به جبریلی به پیزدا (علیه السلام) موحه ممدیش (ﷺ) به هاوه لانی به هه مان شیوه ی که خوای گوره فهرموویه تی گه یاندویه تی، پیژیسته له سهر موسولمانان که له فیرویونی قورئاندا درینی نه کن، چونکه یاساو بهرنامه ی خوایی به بق مرؤف و جنؤکه

ئیمه وهک و مرؤف که خزمان به بنده ی خوا نه زانین و گومانمان له فهرمووده کانی خوای گوره دا نی، زانایانیش کون له سهر نه وه ی که خویندنی قورئان به (تجویده وه) وه فهرزی عینه خوای گوره ده فرمویت ﴿وَرَتِلِ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا﴾ ﴿الذین آتیناهم الکتاب یتلونه حق تلاوته اولئک یمؤمنون به﴾ که نه مه مان زانی نه بی قولی مهر دلیه تی لی هه ل که ین نه گهر مامؤستا بین قوتایی له دهوری خزمان کؤبکه ینه وه و خو نه گهر نازانین ببینه قوتایی، نه وه تا پیغه مبر (ﷺ) ده فرمویت (خبرکم من تعلم القرآن وعلمه) رواه البعاری.. کردن به کوردی نهم کتیبه چه ند فاکتیره کی سهر کی وای لی کردم که بیر له م پرؤزه یه بکه مه وه:

۱) له بهر نه وه ی نؤده ی نؤدی مامؤستا به پیزه کان له سهر نهم کتیبه قوتابیه کانیا ن فیر نه کن وهک نه بینرئ له مزگه وته کاندا.

۲) تا ئیستا به شیوه یه کی ئاوا ئاسان و بی هه له باس له ته جوید نه کراوه خو نه گهر کرابیتیش نؤر له بیر کی کهم تی گه یشتووانه وه سوور بووه.

۳) نهم کتیبه نه توانرئ منال و گوره ی له سهر فیر بکری، چونکه نهم خاله له دانانی کتیبه که دا ره چاو کراوه؟

باشانیش سوپاس بق خوا توانیومه هه ندئ هه له لاپدم که له عه ره بیه که یدا هه بووه، وه نؤدی کیشم بق زیاد کردوه که له چاپه عه ره بیه که دا باسی نه کراوه له هه مان کاتیشدا کرنه، نهم ش زیاتر له م چاپی پیئجه مه دا ده بینرئت جاداواکارم له خوای زانا زانیا ریمان پس بیه خشئ بق خزمه تی دینه که ی توش خوشک و برای خوینهر له نزای خیر بی به شم مه که. (وه رکبئ)

له دواى پيداچونه وى برى بىز - شوانه - به چاكان زانى نم چند تيبينى به له سر هه ندى له وانه كان زياد بگرت، جا نيمه له گه ل تيبينى به كه نامازه ده كه ين به ژماره ي لاپه ره كه و وانه كه له ناو وانه كانيشدا به م (*) هيمكه نامازه مان كردوه بى گه رانه وه بى لاپه ره ي تيبينى به كان، هيوادارم شه و براو خوشكانه ي نه يان هه ورت سوده ندبن له م بابته ، زور به گرنكى بزانت گه رانه وه بى تيبينى به كان.

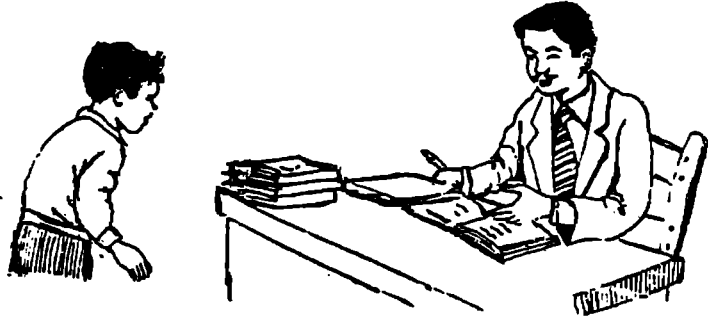
تیبینی به كان:

- ۱- (لا ۶ - وانه ی سۆیه م) (الأدغام بغنة) پیشی ده ورتیت (إدغام) ی ناته واو.
- ۲- (لا ۷ - وانه ی سۆیه م) له دورجیگه ی قورئاندا (ن) ی ساکین گه یشتوه به (و) به لام إدغام دروست نه بوه به لکو (إظهار) دروست بوه ﴿یسّٰی القرآن الحکیم﴾ و ﴿بن والقلم...﴾.
- ۳- (لا ۸ - وانه ی چواره م) (الأدغام بلاغنه) پیشی ده ورتیت (إدغام) ی ته واو.
- ۴- (لا ۹ - وانه ی چواره م) (الأدغام بلاغنه) له قورئاندا له یه ك شویتندا دروست نابیت، نه ویش به هۆی (سکت) هوه، (من راق).
- ۵- (لا ۱۲ - وانه ی شه شه م) له م ووشانه دا (بَسَطَتْ، أَحْطَطَتْ، فَرَطَتْ) إدغامه كه دروست ده بیت به لام به شیوه یه كه كه خویندنه وه كه ی له نیوان هه ردوو پیتی (ت) و (ط) دابیت، شه ده ش وه رناگرت.
- ۶- (لا ۱۳ - وانه ی هه وته م) (إدغام المتقارین) له (بل ران) هه دا دروست نابیت به هۆی (سکت) هه كه ره.
- ۷- (لا ۱۴ - وانه ی هه شته م) له قورئاندا پیت هه شه مسی به كان شه ده یان خراوه ته سه ره شه دا نه زاندریت كه شه مسین نه م بى كه سیكه كه نه زان بیت.
- ۸- (لا ۱۹ - وانه ی یانزه هه م) نه و (لام) هه ی یكه ویت هه سه ره تای (فعل) هه و یان (اسم موصول) هوه به (لام) ی شه مسی و قه مری ناژمیردریت . وه ك (أَلْتَقْنَا، أَلْتَقَى، أَلْهَأَكُمْ) و (الذي، التي).
- ۹- (لا ۲۱ - وانه ی دوانزه هه م) ناگادار به زور كه سه هه ن پیت هه كه ی پیش (ن) هه ساکینه كه دریز ده كه نه وه به هۆی مینگه كه وه وه ك (كُنْتُمْ) به (كُونْتُمْ) ده خوینتنه وه یان (عندکم) به (عیندکم) ده خوینتنه وه.

- ۱۰- (لا ۳۲ - وانہی ہمزدہ) یان پیش ووشہی (اللہ) (الف)ی ساکین ہہ بیت و پیشی (فہتہ) بیت یان (واو)ی ساکین پیشی (ضم معہ) بیت نہ وکاتہ بہ قورس ووشہی (اللہ) دہگویندریتہ وہ وہک (قللوا اللہ و ایل اللہ)۔
- ۱۱- (لا ۳۲ - وانہی ہمزدہ) وہ پیش (اللہ) (یاء)ی ساکین ہہ بین وہ پیش (یاء) کہہ کہ سرہ ہہ بیت لہ وکاتہ دا ووشہی (اللہ) بہ سوک دہ خویندریتہ وہ وہک (وینجی اللہ)۔
- ۱۲- (لا ۴۴ - وانہی بیست و چوار) لہم دو وکاتہ دا نابیتہ (صلۃ صغری) چونکہ حالہ تی (شاذن) (یرضہ لکم، لئن لم یقتہ لنسفعن) واتہ دریز ناکریتہ وہ:

وانه ی یه که م

ته جوید

احمد

ئه حمده قوتابییه کی زیره که

ماموستا

ماموستا پرسیماری لی ده کا

ماموستا: پیناسه ی ته جوید چی یه؟

احمد: ته جوید زانیاری یه که ئه سوچ له باره ی دهر برینی پیته کانی عه ره بی و

چۆنیه تی وهستان له سه ریان.

ماموستا: له کام وانه له وانه کاندا ته جوید پهیره و ده کزیت؟

احمد: له وانه ی قورئانی پیروزدا پهیره و ده کزیت.

ماموستا: سو دی ته جوید چی یه؟

هونه ری جوان خویندنه وهی قورنان

احمد: زمانمان پاک نه کاته وه له مه له له کاتی خویندنه وهی قورنانداو پابه تدمان نه کات به فهرمانی خوداره، وه پاداشتی فیر بونه کشتی نه که وینه لای خوی گه وره.
ماموستا: مینگه (غنة) چی به؟

احمد: مینگه ده نگیکه له لوته وه دهرنه چی به بی نه وهی زمان به شداری تیادا بکات
بق ماوهی دوو جوله (حرکان).
ماموستا: جوله چی به؟

احمد: بریتی به له بهرزکردنه وه یان دانانی په نجه.
ماموستا: یاساکانی ته جوید چند دانه ن بیانزمیره؟
احمد: یاساکانی ته جوید سنی دانه ن: یه که م: یاسای پیته کان (أحکام الحروف)
لووه م: شوینی دهرچوونی پیته کان (مخارج الحروف). سنی به م: په وشتی پیته کان (صفات الحروف).

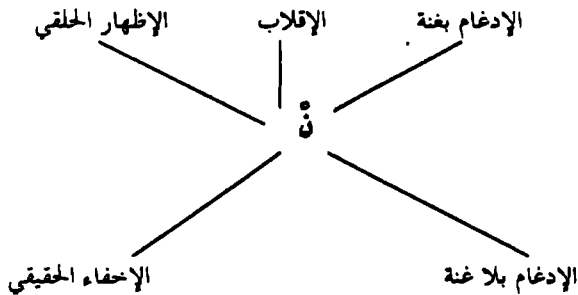

به شی یه که م: یاسای پیته کان (احکام الحروف)

وانه ی دووه م

یاساکانی نونی ساکینه و ته نوین

مامؤستا: نونی ساکینه چی یه؟

احمد: نونی ساکینه یه کیکه له پیته کانی (هجاء) ۲۸ پیته که ی عه ره بی نه که ویته ناوه راست و کۆتایی ووشه وه، نه نوسری و ده خوینریته وه له حاله تی وه ستان و رۆیشتن به سه ری دا، نمونه: من ، بنصتون.

مامؤستا: ته نوین بناسینه نه حمه د؟

نه حمه د: ته نوین وه که نونی ساکینه یه نه که ویته کۆتایی ناوه وه، ته نها له به یه که گه یشتنی دوو وشه نه خوینریته وه واته: که له سه ری وه ستای ناخوینریته وه، وه نانوسری و نه خوینریته وه، نمونه: حَاشِعَةٌ عَامِلَةٌ - نَارٌ حَامِيَةٌ له خویندنه وه دا.
(حَاشِعَةٌ عَامِلَةٌ) (نَارٌ حَامِيَةٌ).

ماموٽا: باشه احمد ٻوڄي ڪه ته نونين ڪه وٽه ڪوٽاي بي وه ناخوٽيرٽه وه؟
 احمد: له بهرته وهى عه رب له سه ر جولاو (متحرك) ناوه سٽي ته گه ر وه سٽا ته يڪات
 به وه سٽاو (سڪون) ، نمونه: سميغا له خوٽندنه وه دا (سميغا).

ماموٽا: احمد ياساڪاني نوني ساڪينه و ته نونين ڇندن بيان ٽميره؟
 احمد: چوار دانهن ڪه نه مانهن: (۱) الإدغام (۲) الإظهار (۳) الإخفاء
 (۴) الإقلاب.

ماموٽا: نه خير احمد، ياساڪاني نوني ساڪينه و ته نونين پينچ دانهن ڪه نه مانهن:
 (۱) تي هل ڪيش ڪردني به مينگه وه (الإدغام بغنة).
 (۲) تي هل ڪيش ڪردن به يي مينگه (الإدغام بلا غنة).
 (۳) ناشڪرا ڪردني پيٽه ڪاني قورگه (الإظهار الحلقي).
 (۴) شارندنه وه يڪي ته واو (الإخفاء الحقيقي).
 (۵) هل گه رانه وه (الإقلاب).

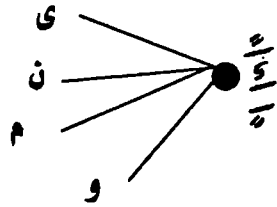
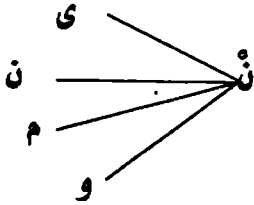
احمد: باشه ماموٽا تو هر نه وانهي منت و ته وه به لام يو نه مانه ت يو زياد ڪرد:
 بغنة، بلا غنة، حلقي، حقيقي

ماموٽا: له بهرته وهى هه ندي (إدغام و إظهار و إخفاء) هه يه ڪه ناڪه وه زير ياساي
 نوني ساڪين و ته نونيه وه جياوازن له م جورانه.

وانه ی سیّیه م

تیّ هه ل کیش کردن به مینگه وه (الإدغام بغنة) (*)

مامۆستا: احمد له م وئنه یه دا چی نه بینی؟

احمد: چوار بیت نه بینم (ی . ن . م . و) که له وئنه ی یه که مدا ته نوین له پیشیان وه

هاتوو، له وئنه ی دووه میشدا نونی ساکینه هاتوو له پیشیاندا. (بمرو)

مامۆستا: ته نوین چی یه؟

احمد: دوو فه تچه، دوو ضمه، دوو که سره یه.

مامۆستا: له نه نجامی نه مه وه بۆمان دهر نه که وئێ که هر کاتێ پیته کانی (ی . ن . م .

و) له پیشیان وه نونی ساکینه یان ته نوین بیژا نه وا ادغام دروست ده بیته نمونه: قرآن

مجید - وَمَنْ يَعْمَلْ .

احمد: مامۆستا نه م نوو ئایه ته پیروژه چۆن نه خویندریته وه؟

مامۆستا: په له مه که احمد، له ادغامی مینگه داردا نونه ساکینه که یان ته نوینه که لا

نه بهین به ووتن پاشان پیته که ی پیش نونه ساکینه که یان ته نوینه که تیّ هه ل کیش

تہ کہ میں لہ گہل پیتہ کانی ادغامہ مینگہ دلرہ کہ دا و شدہ دہ نہ دہین بہ پیتہ کانی ادغام
(قرآن مجید) بہ خویندہ نوہ (قرآن مجید) (مَنْ يَعْمَلْ) بہ خویندہ نوہ (مِيعَمَل).

احمد: ماموستا تیبینہ کہ مہ بہ لہ ہر دوو نمونہ کہ دا ادغامی مینگہ دلرہ کہ
لہ نہ نجامی بہ یہ کہ گہ یشتنی دوو ووشہ دا دروست بووہ ٹایا ہر لہ بہ یہ کہ گہشتنی دوو
ووشہ دا دروست نہ بی؟

ماموستا: بہ لئی ادغامی مینگہ دلر دروست نایبی لہ دوو ووشہ دا نہ بی بہ لام نہ گہر
لہ یہ کہ ووشہ دا نونی ساکینہ بگات بہ پیتہ کانی ادغام مینگہ دلر نہ وا دروست نایبی بہ لکو
نونہ کہ وہ کہ خوئی نہ خویندہ نوہ، پیئی نہ وتری (اظهار شاذ) نمونہ: دُنیا، سِران،
قِران...^(*) نہ مانہ شہندی نمونہ بو ہر چوار پیتہ کہ لہ نونی ساکینہ و تہ نویندا.

پیتہ کان	نمونہ بو (ن)	نمونہ بو تہ نوین
(۱) ی :	لَنْ يَخْشَى	خَيْرًا يَرَهُ
(۲) ن :	فَلَنْ نَزِيدَكُمْ	يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةً
(۳) م :	مِنْ مَاءٍ	قِرَانٌ مُّجِيدٌ
(۴) و :	مِنْ وَالٍ	خَيْرٌ وَأَنْبَى

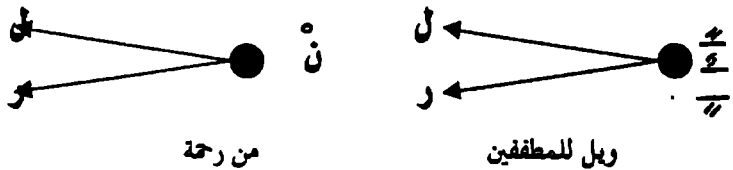
راہینان

خوای پاک و بی گہر نہ فرمویت:

- (۱) وَإِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُور.
- (۲) فَمَنْ يَمْشِي مُكِبًا عَلَىٰ وَجْهِهِ آهْدَىٰ أَمِنٌ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيم.
- (۳) هَمَّازٍ مَشَّارٍ بِنَمِيمٍ
- (۴) قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَّعِين.
- (۵) فَإِذَا نَفَخَ فِيهِ الصُّورَ نَفَخَتْ وَاحِدَةً.
- (۶) سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ.

وانہ ہی چوارہم

تی ہل کیش کردنی بی مینگہ (الإدغام بلا غنة) (*)

ماموستا: لہم وینہ یہ دا چی تہ بیئی؟

احمد: ماموستا نوو بیت تہ بیئم (ل.ر) لہ وینہ ی بہ کہ مدا تہ نوین لہ پیشیانہ وہ ہاتوہ لہ وینہ ی نووہ میشدا نونی ساکین لہ پیشیانہ وہ ہاتوہ .

ماموستا: لہ تہ نجامی تہ مہوہ بزمان دہر تہ کہ وچ کہ ہر کاتی نونی ساکینہ و تہ نوین پیش (ل.ر) کہ و تن تہوا ادغامی بی مینگہ بروست تہ بیت، نمونہ: ریل للمطففين، مسن رحمة.

احمد: ماموستا تہم دوو تہ تہ پیروزہ چون تہ خویندنتہ وہ؟

ماموستا: بہ لہ مہ کہ احمد: لہ ادغامی بی مینگہ دا نونہ ساکینہ کہ یان تہ نوینہ کہ تہ بہ یں بہ و تن پاشان پیتہ کہ ی پیش نونہ ساکینہ کہ یان تہ نوینہ کہ تی ہل کیش لہ کہ یں لہ گہ ل پیتہ کانی ادغامی بی مینگہ دا و شہ ددہ ی تہ دہیتی (ویل للمطففين) بہ خویندنتہ وہ (ویل للمطففين)، (من رحمة) بہ خویندنتہ وہ (مرحمة).

احمد: ادغامی بی مینگہ تہ نہا لہ بہ بہ ک گہ بشتنی دوو ووشہ بروست تہ بیت؟

ماموستا: به لئی، ادغامی بی مینگه هه رگیز له یه ک ووشه دا لروست نابیت، نه مانه ش (*)
 هه ندی نمونه ن بۆ هه ر نوو پیته که له نونی ساکینه و ته نویندا.

نمونه بق ته نوین	نمونه بق ن	پیته کان
ریل لکل	إن لم	ل (۱)
غفور رحیم	من رحمة	ر (۲)

راهینان

خوای پاک و بی گهرد نه فرمویت:

- (۱) وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ.
- (۲) تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ.
- (۳) فَأَعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ.
- (۴) قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنِّي مَعَّوْنِي.
- (۵) وَإِنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا.
- (۶) وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّن بِيَعْتَهُ اللَّهُ أَحَدًا.

وانہی پینجہ م

تی ہل کیس کردنی لیک جووہ کان

ادغام المتماثلین

ماموستا: لہ زانیاری تہ جویددا (ادغام المتماثلین) واتای چی یہ؟
 احمد: واتا تی ہل کیس کردنی پیتی لہ گہل پیتیکی وہک خوی، بہ مہرجی پیتی
 یہ کہم (ساکن) وہستاوی و پیتی دوہم (متحرک) جولاو بی وہک (ب لہ گہل ب)
 نمونہ:

(أَنْ اضْرَبْ بَعْضَكَ) بہ خوینڑنہ وہ (اضرب بعضك الحمر) واتہ: پیتہ ساکینہ کہ بہ
 ووتن لا تہ بہین و شہدہ تہ دہین بہ پیتہ جولاوہ کہ۔

ماموستا: نایا (ادغام المتماثلین) لہ بہ یہ کہ گہ یشتنی ہ مو پیتہ عہ رہہ بیہ کاندہ
 دروست تہ بیٹ؟

احمد: بہ لی دروست تہ بی تہ نہا لہ (و-و) وہ (ی-ی) نمونہ: (واللاتي يشسن)
 (آمنا وعلوا) لہم دوو کاتہ دا دروست نایا چونکہ مہدہ تہ گہر مہد نہ بی دروست
 تہ بی وہک (اَوْ وَنُوهم) لیڑہ دا پی ی دہ وتریت حہرفی لیز۔

ماموستا: نایا (ادغام المتماثلین) مینگہ و ہر دہ گری؟

احمد: تہ نہا لہ دوو کاتہ مینگہ و ہر دہ گری (م-م) (ن-ن)، نمونہ: (وَصِيحُهُمْ مِّنْ
 سَمَاءٍ) لہ گہ یشتنی (م-م) پی ی تہ وتری تی ہل کیس کردنی لیوی (ادغاماً شفوياً)
 وہ (مِنْ تَارٍ) لہ ہمان کاتہ (ادغام بغنة) یہ۔

پاہینان

خوای پاک و بی گہرد تہ فرمویت:

- (۱) وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا.
- (۲) عَلِمَ أَنْ سَبَّكَ مِنْكُمْ مَرْضَى.
- (۳) أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ لَنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُ.
- (۴) بَلَىٰ قَادِرِينَ عَلَيَّ أَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ.
- (۵) قَهْلَ تَرَىٰ لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ.
- (۶) وَلَا يُسْرِفُ فِيهِ الْقَتْلَ.
- (۷) وَأَذْكُرُ رَبِّكَ إِذَا نَسَيْتَ.

تیبینی: ادغامی المتماثلین لہ یہ کہ ووشہ دا دروست دہ بیٹ، وہک: (يُذْرِكُمُ الْمَوْتَ) ، (وَيُكْرِهُنَّ).

وانہی شہ شہ م

تی ہ ل کیشی پیتہ ہاوردہ گہ زہ کان (ادغام المتجانسین)

۳		۲		۱
ب	يَلْهَثَ ذٰلِكَ	ث	كَيْدَتَ	ت
۴	اِذْ ظَلَمُوا	ذ	اَمَّتْ طَائِفَةٌ	د
	اِرْكَبْ مَعَنَا	ظ	رَدَّتْ طَائِفَةٌ	ط

ماموستا: احمد جی تہ بیینی؟

احمد: سی کڑمہ لہ بیت تہ بیینم.

ماموستا: کڑمہ لہ کہی یہ کہم بخوینہ رہ وہ؟

تہ حمہ ر: تاء - دال - طاء

ماموستا: تبیینی چیت کرد؟

احمد: ہست تہ کہم تہم پیتانہ لہ وتنیانا یہ کہ پڑگہ زن.

واتہ یہ کہ جی ہی دہرچوونیان ہہ یہ کہ ہشی سہرہ وہی دہمہ.

ماموستا: کڑمہ لہی دووہم بخوینہ رہ وہ؟

احمد: تاء - ذال - طاء

ماموستا: تبیینی چیت کرد؟

احمد: تہم پیتانہ ش بہ ہمان شیوہ ہاوردہ گہ زن لہ ہشی پیشہ وہی دہمہ وہ

دہر تہ چن.

ماموستا: کڑمہ لہی سی یہم بخوینہ رہ وہ؟

احمد: باء - میم

ماموستا: تیبینی جیت کرد.

احمد: تم نوو پیتہش لہ یہک شوینہ و ہ دہرئہ چن کہ نیوانی لیوہ کانہ.

ماموستا: لہ مہوہ بو مان دہرئہ کہ وئی کہ (إدغام المتجانسین)

سی کومہ لہ پیتن ہر کومہ لہ ی لہ نار خویاندا ہارہ گنہ زن یہک شوینی دہرچوونیان

ہیہ نمونہ (إذ ظلموا).

احمد: تم نایہ تہ پیروژہ چوئن نہ خوینریتہ و ہ؟

ماموستا: لہ (إدغام المتجانسین) دا ہر کومہ لیک لہ ناو خویاندا بگن بہ یہ کتر

بہ مہرجی پیتی یہ کہ میان ساکن بی و نووہ میان (متحرك) نہوا ساکینہ کہ لا تہ بہین بہ

وتن و شہدہ نہ دہین بہ پیتی نووہم (إذ ظلموا) بہ خویندہ و ہ (ا ظلموا) ہ.

ماموستا: إدغام المتجانسین مینگہ و ہر دہ گری؟

احمد: تہ نہا لہ کومہ گئی سی یہ مدا و ہری دہ گری و لہ کومہ لہ ی سی یہ مدا

بہ پیچہ وانہ و ہ دروست نایئ واتہ: (م - بگات بہ - ب). چونکہ (اخفاء الشفوی) یہ

ماموستا: إدغام المتجانسین لہ یہک ووشہ و نوو ووشہ دا دروست دہ بیت؟

احمد: بہ لئی لہ یہک ووشہ و لہ نوو ووشہ شدا دروست دہ بیت، تہ مانہش چہ ند

نمونہ یہ کن بز ہر سی کومہ لہ کہ:

- (۱) كِدَّتْ (۲) فَاَمَنْتَ طَائِفَةً (۳) اِذْ ظَلَمُوا (۴) اِرْكَبْ مَعَا (*)

راہینان

خوای پاک و بیگہرد تہ فہرمویت:

(۱) وَ مَهَّدْتُ لَهُ تَنْهِيْدًا.

(۲) قَالَ اَلْحَوَارِيُّوْنَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ فَاَمَنْتَ طَائِفَةً مِّنْ بَنِي اِسْرَائِيْلَ وَ كَفَرْتَ طَائِفَةً.

(۳) رَبَّنَا وَ اٰتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلٰى رُسُلِكَ.

(۴) لَنْ نَبْسُطَ اِلَيْكَ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِيْ مَا اَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيْهِ اِلَيْكَ .

(۵) اُولٰٓئِكَ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا. — — — جوان ورد بہرہ

وانه‌ی جه وته م

تیهه لکیشی پیته له یه که نزیکه کان (ادغام المتقارین)

۲	ل
ق	ر
ک	ر
بَلْ رَفَعَاهُ	لَمْ نَخْلُقْكُمْ
<p>ماموستا: له م وینه یه دا چی نه بیینی احمد؟ احمد: دوو کومه ل پیت ته بییم. ماموستا: کومه له ی یه که م بخوینه ره وه؟ احمد: لام- را. ماموستا: چی تیبینی نه که ی؟ احمد: ههست نه که م که نه م پیتانه له یه که شوینه وه دهرناچن وه که (ادغام المتجانسین) به لکو له دوو شوینی نزیکه وه دهرنه چن. ماموستا: کومه له ی دوو م بخوینه ره وه؟ احمد: قاف- کاف. ماموستا: چی تیبینی نه که ی؟ احمد: نه م دوو پیتش به هه مان شیوه له دوو شوینی نزیکه وه دهرنه چن. ماموستا: له نه نجامی نه مه وه بزمان دهرنه که وی که - ادغام المتقارین- بریتی یه له دوو کومه له پیت که هه کومه له له ناو خوینا له دهرچونا له یه که نزیکن وه کاتن دروست نه یی که پیتی یه که م ساکین بین پیتی دوو م متحریکه نمونه: بَلْ رَفَعَاهُ. احمد: نه م به شه ثایه ته چوئن نه خویندریته وه؟ ماموستا: له - ادغام المتقارین- دا پیتی یه که م به ووتن لا نه به یین و پیته که ی پیشی تی هه لکیش نه که یین له که ل پیته متحریکه که دا و پاشان شه دده ی نه دینی (بَلْ رَفَعَاهُ) به خویندنه وه (بَرَفَعَاهُ) احمد: ادغام المتقارین له یه که وشه وه له دوو وشه دا دروست ده یی؟ ماموستا: به لی. بقر نمونه: (۱) نَخْلُقْكُمْ. (۲) بَلْ رَفَعَاهُ (*).</p>	

پاهینان

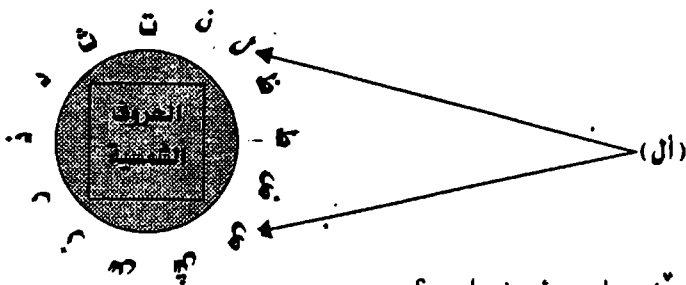
خواهی پاک و بی گره نه فرمویت:

- (۱) وَ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ. (ر) بگات به (ل) نه کریت چاکتره. چونکه دروست نابی
- (۲) اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ.
- (۳) وَ قُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا.

وانه ی هه شته م

توهه ئکیشتی شه مسی

(الإدغام الشمسي)

مامۆستا: له م وینه به دا چی نه بیینی احمد؟

احمد: پیتی (ال) نه بیینم که به دوا ی دا پیته شه مسی به کان هاتون.

مامۆستا: پیته شه مسی به کان چه ندن بیانزمیره؟

احمد: ژماره یان چوارده به که نه مانه ن(ت. ث. د. ذ. ر. ز. س. ش. ص. ض. ط. ظ. ل. ن).

مامۆستا: واتای ادغامی الشمسی چی به؟

نهحمه د: ادغام الشمسی: به یه که گه یشتنی (ال) ه به پیته شه مسی به کان لامه که به ووتن لانه به یین و شه ده نه ده یین به پیته شه مسی به که نمونه (الشمس) به خویندنه وه (أشس). (*)

مامۆستا: ئایا مینگه وهرته گری؟

احمه د: ته نها له پیتی (ن) دا مینگه وهرده گری نمونه (النأ-الناس).

له پیته کانی ترده مینگه وهرتا گری نمونه: الرحمن- الذاریات- الطاغین.

پاهینان

خوای پاک و بیگه رد نه فه رموبت:

(١) قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ.

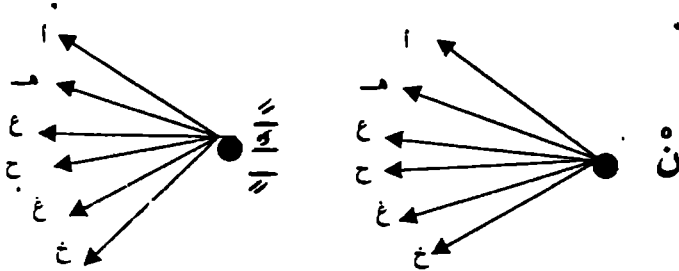
(٢) قَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ.

(٣) إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ.

(٤) أَلْهَكُمُ التَّكَاثُرُ.

وانهي نويه م

ناشڪراڪردني پيٽه ڪاٺي ڦورڪا (الإظهار الحلقي)

ماموستانا: له م دوو ويٺه يه دا چي نه بيني؟

احمد: شهنش پيٽ نه بينم (ا.ه.ع.ح.غ.خ).

له ويٺه يه يه ڪه مڊا نوني ساڪينه له پيشيانه وه هاتوه، له ويٺه يه دووه مڊا ته نونين له پيشيانه وه هاتوه.

ماموستانا: واتاي (إظهار الحلقي) چي يه؟

احمد: واتا ناشڪرا ڪردن و ده رخستني نوني ساڪينه و ته نونيه.

ماموستانا: تيبيني چي نه ڪه ي له ڪاٺي خويندنه وه ي نه م شهنش پيٽه؟

احمد: ههست ده ڪم شويني ده رچونيان ڦورگه له بهر نه وه پييان نه وترئ (إظهار الحلقي).

ماموستانا: إظهار الحلقي له ڇهه ڊووشه دا دروست نه بيت؟

احمد: له يه ڪ ووشه دا دروست نه بي. نمونه (ينهنون) (ينأون). له دوو ووشه دا نمونه (عذابُ أليم - نارٌ حامية) به خويندنه وه (عذابُ أليم - نارٌ حامية).

ماموستا: نه مهش چند نمونه یه که بونه شهش پسته که له نونی ساکینه و نه نویندا

ز	پسته کان	نمونه بو (ن)	نمونه بو (ته نوین)
۱	أ	يَنَارُونَ	و جناتِ آلفافا
۲	هـ	مِنْ هَذِهِ	سلامِ هِي
۳	ع	مِنْ عَلَقٍ	خاشِيعَةً غَامِلَةً
۴	ح	فَمَنْ حَادَّ	عَطَاءً حَسَابًا
۵	غ	مِنْ عَمْرِكُمْ	رَبِّ غَفُورٍ
۶	خ	مِنْ خَوْفٍ	يَوْمَئِذٍ نَخْتَمُ

راهینان

خوای پاک و بی گره نه نه رمویت:

(۱) وَ الَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ.

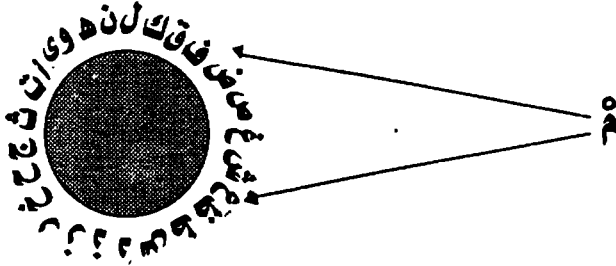
(۲) فَقَالَ إِنَّ هَذَا إِلًا سِحْرٌ يُؤْتِرُ.

(۳) وَ لَهُمْ فِيهَا الْآخِرَةُ عَذَابٌ أَلِيمٌ.

(۴) وَ مَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُهْتَفُونَ.

وانه ی دهیم

ناشکرکردنی پیته لیوییه کان (الإظهار الشفوي)

مامؤستا: له م وینه یه دا چی نه بینی احمد؟

احمد: (م) نه بینم به دوا ی دا ۲۶ پیته عه ره یی هاتوره.

مامؤستا: نهو نوو پیته ی له م وینه یه دا دیارننن کامانه ن؟

احمد: باء - میم.

مامؤستا: هر کاتی به دوا ی (م) پیته کانی عه ره یی بیت بیجگه له (باء - میم) نهوا

(م) ه ساکینه که دهر نه خریت، نمونه: **إِنَّهُمْ فَتِيَةٌ آسَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى، لَكُمْ**

دِينِكُمْ، هُمْ فِيهَا.

احمد: نایا له إظهار الشفوي له یه که وشه و نوو وشه دا دروست ده بیت؟

مامؤستا: به لئی له یه که وشه دا (إمضوا) له نوو وشه دا (أَمْ يَقُولُونَ) وه به هیزترین

أظهاری شفوي له (م - ف) دایه وه که (هَمْ فِيهَا) وه (م - س) (مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ)

. دروست ده بیت.

راهينان

خوای پاک و بی کرد ده فرمویت:

- ۱) اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ
- ۲) وَ هُوَ لَمْ يَحْكَمْ بِهَا اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُوْنَ.
- ۳) وَ لَوْ شَاءَ اللّٰهُ لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً.
- ۴) اَلَمْ اَنْتُمْ اَشَدَّ خَلْقًا اَمِ السَّمٰوٰتِ بِنٰهَا.
- ۵) اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهادًا.
- ۶) اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ.

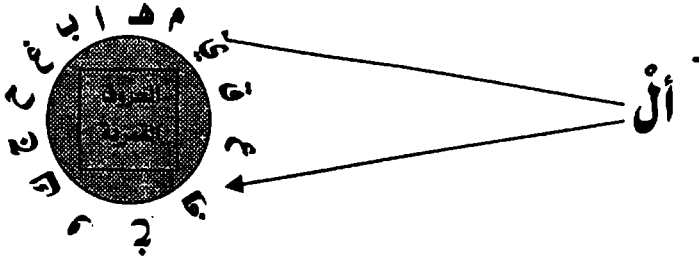

وانه‌ی یانزه‌هه‌م

(الإظهار القمري)

قه‌مه‌ری

ناشکرا کردنی

ماموستا: له‌م وینه‌یه‌دا چی‌نه‌بینی؟

احمد: پی‌ی (ال) نه‌بینم به‌نوی‌دا پیته‌قه‌مه‌ری‌به‌کان‌هاتوون.

ماموستا: چهند‌دانه‌ن بیان‌ژمییره؟

احمد: إظهار‌القمری‌چوارده‌پیتن‌که‌نه‌مانه‌ن (ا-ب-غ-ح-ج-ک-و-

خ-ف-ع-ق-ی-م-ه) کوی‌هه‌موو‌پیتنه‌کان‌نه‌یی‌به‌م‌رسته‌یه (إیغ‌حجک
و‌خف‌عقیمه).

ماموستا: واتای‌إظهار‌القمری‌چی‌یه؟

احمد: هر‌کاتی‌که‌به‌نوی‌(ال)‌دا‌پیتنه‌قه‌مه‌ری‌به‌کان‌بین‌نه‌وا‌لامه‌که‌ده‌رنه‌که‌ویت

نمونه: (القمر، القارة، والفجر). (*).

راهینان

خوای‌پاک‌و‌بی‌که‌رد‌نه‌فه‌رمویت:

(۱) وَالْجِبَالُ أَوْتَادًا.

(۲) إِنَّ يَوْمَ الْفُضْلِ كَانَ مِيقَاتَنَا.

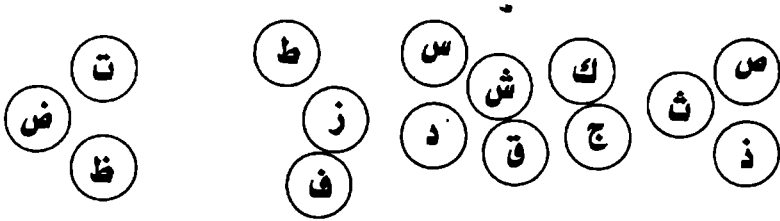
(۳) وَإِذَا الْهُوْشُ حُشِرَتْ.

(۴) وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا أَيْتِنِّي كُنْتُ تَرَابًا.

(۵) وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا.

وانه ی دوانزه هه م شاردنه وهی ته واو (الإخفاء الحقيقي)

مامۆستا: واتای إخفاء چی به له زانیاری ته جویدا؟
احمد: واتای شارده وهی نونی ساکینه یان ته نوین له کاتی گه یشتیان به پیته کانی إخفاء الحقیقی.

مامۆستا: چه ند دانه ن بیان ژمیژه؟
احمد: پیته کانی إخفاء الحقیقی پانزه دانه ن که نه مانه ن (ص-ذ-ث-ك-ج-ش-ق-س-د-ط-ز-ف-ت-ض-ظ) کووی نه م پیتانه له سه ره تای هه موو وشه یه کی نه م پرسته یه دایه

صَفِ ذَا ثَنَا كِمِ جَادِ شَخْصٍ قَدِ سَمَّا دِمِ طَبِيا زِدِ فِي تَقِي ضِعِ ظَلَمًا

مامۆستا: ئایا إخفاء له یه ک وشه و نوو وشه دا دروست نه بییت؟
احمد: له یه ک وشه دا دروست ده بییت وهک (مُنْبِر) و له دوو وشه شه دا دروست ده بییت وهک (مَاءٌ نَجَّاحًا).

ماموستا: (ماءٌ نحاجا) چُون نه خویندنه وه؟

احمد: ته نوینه که نه شارینه وه، پیته که ی پیش ته نوینه که تی هل کیش نه که یین له گهل پیتی (إخفاء) که دا پاشان مینگه نه دین به (ن یا نه نوین) که شه دده وهرناگری (ماءٌ نحاجا) به خویندنه وه (مائشحاجا).

ماموستا: جیاوازی لابردن و شارنده وه چی به؟

احمد: لابردن وه که (إدغام بغنة) یه نمونه (مَنْ یعمل) به خویندنه وه (میعمل) به لام له (إخفاء) دا لانا بریت به لکو نه شارینه وه وهك (منذر) (*).

ماموستا: إخفاء الحقیقی مینگه که ی دهرنه که وی؟

احمد: به لی مینگه وهرنه گری و دهریش نه که وی.

ماموستا: نه مانهش چند نمونه یه کن بؤ چند پیتی له نونی ساکین و ته نوین دا:

ص	مِنْ صَبْرٍ	صَفَا صَفَا
ج	إِنْ جَاءَ كَمْ	رُطْبًا حَنِياً
د	مِنْ دَابَّةٍ	ذَكَأَ ذَكَأَ
ت	مِنْ تَرَابٍ	حَنَاتٍ تَحْرِي

ماموستا: نایا (إخفاء) ی تره یه که نه که ویته ژیکر یاسای نونی ساکینه وه ته نوینه وه؟

ناحمد: به لی ناوی (إخفاء الشفوي) یه.

راهینان

خوای پاک و بیکه رد نه فرمویت:

(۱) وَأَمَّا عَادُ فَأَهْلِكُمَا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ.

(۲) وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ.

(۳) وَطَعَامًا ذَا فَصَةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا.

(۴) إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا.

(۵) لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ.

ماموستا: (ماءُ نجا جا) ڇوڻ نه خويندنه وه؟

احمد: ته نونينه ڪه نه شارينده وه، پيٽه ڪي پيش ته نونينه ڪه تي هل ڪيش ٽه ڪه مين له گهل پيتي (إخفاء) ڪه دا پاشان مينگه نه دهن به (ن يا ته نونين) ڪه شه دده وه رن اگري (ماءُ نجا جا) به خويندنه وه (مان نجا جا).

ماموستا: جياوازي لابرڊن و شارينده وه چي به؟

احمد: لابرڊن وه ڪه (إدغام بغنة) به نمونه (مَنْ يَعْمَل) به خويندنه وه (مَيَعْمَل) به لام له (إخفاء) دا لانا برتت به لكو نه شارينده وه وه ڪ (منذر) (*)

ماموستا: إخفاء الحقيقي مينگه ڪي دهر نه ڪه وي؟

احمد: به لي مينگه وه رن اگري و دهر يش ٽه ڪه وي.

ماموستا: نه مانهش ڇهه نمونه به ڪن بل ڇهه پيتي له نوني ساڪين و ته نونين دا:

ص	مِنْ صَبْرٍ	صَفَا صَفَا
ج	إِنْ جَاءَ كَمْ	رُطْبًا حَنِياً
د	مِنْ دَابَّةٍ	دَكَأَ دَكَأَ
ت	مِنْ تَرَابٍ	حَنَاتٍ تَحْرِي

ماموستا: ٿايا (إخفاء) ي تر هه به ڪه نه ڪه ويٽه زير ياساي نوني ساڪينه وه ته نونينه وه؟

ناحمد: به لي ناي (إخفاء الشفوي) به.

راهينان

خواهي پاڪ و بيڪه رد نه فرمويٽ:

(۱) وَأَمَّا عَادُ فَآهَلِكُمْ بِرِيمٍ مَّرْمَرٍ عَاتِيَةً.

(۲) وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ.

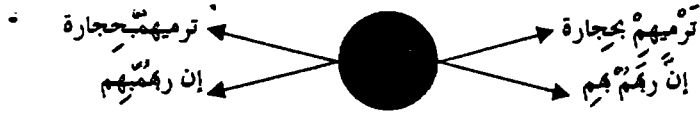
(۳) وَطَعَاماً ذَا فَصْقَةٍ وَعَذَاباً أَلِيماً.

(۴) إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا.

(۵) لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ.

وانہی بیانزہ ہم

شاردنه وهی پیتہ لیویہ کان (الإخفاء الشفوي)

ماموستا: نه و نوو نایه تی سهر وه بخوینره وه؟

احمد: ترمیمهم بحجارة - إن رهمهم.

ماموستا: تیبینی چی نه کی احمد؟

احمد: تیبینی نه وه نه که م (م) ی ساکین که وتوتہ کوتایی وشه یه که وه گه یشتووہ به

وشه یه که که سهره تاکه ی (باء) ی جولاره.

ماموستا: له معره بومان دهرنه که ویت که (إخفاء الشفوي) نه وه یه هر کاتی (م) ی

ساکین بگات به (باء) ی جولاره، نمونه: (ترميمهم بحجارة).

احمد: نایا مینگه وهرنه گری؟

ماموستا: به لی مینگه وهرنه گری.

راهینان

خوای پاک و بی گهر نه فرمویت:

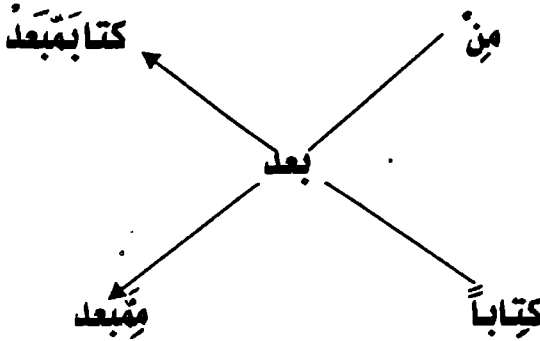
(۱) وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ.

(۲) فَأَحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ.

(۳) وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ.

(۴) وَكَذَلِكَ قَتْنَا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ.

وانہ ی چوارده هم هه نگه رانه وه (الإقلاب)

ماموستا: له م وینه یه دا چی نه بیینی احمد؟

احمد: نونی ساکینه و ته نوین نه بینم له نوایانه وه ووشه ی (بعده) هاتوه.

ماموستا: تی بیینی چی نه کی ی؟

احمد: تی بیینی نه وه نه کم که هر کائی نونی ساکین یان ته نوین بگن به پی تی (باء) به مهر چی جولای بی. نه وا نونه سلکینه که یان ته نوینه که هه لئه گه ریته وه یان نه گورپی بؤ (م) ی مینگه در نمونه (کتاباً بعد) به خویندنه وه (کتاباً بعد).

ماموستا: آیا اقلاب له یه ک ووشه وه له دو ووشه دا دروست ده بییت؟

احمد: له یه ک ووشه دا دروست نه بییت وه کو (لَبَّيْذَنْ) (يَبْرُوءاً) وه له دو ووشه دا

دروست نه بی وه ک (مِنْ بَعْد).

باهینان

خوای پاک و بی گهر دته فہ رمویت:

- (۱) سَالَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَّاقِعٍ.
- (۲) قَمَنْ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ قَلًا يَخَافُ بَاسًا وَّ لَا رَهَقًا.
- (۳) وَّ اللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا.
- (۴) وَّ اللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ.
- (۵) وَّ شَرُّهُ بِثَمَنِ بَخْسٍ دَرَاهِمٍ مَعْدُودَةٍ.

یاد خستنه و دہ کی گرنک

یاساکانی نونی ساکنه و تہ نون

- (۱) الإدغام بغنة.
- (۲) الإدغام بلا غنة.
- (۳) الإظهار الحلقى.
- (۴) الإخفاء الحقيقي.
- (۵) الإقلاب.

یاساکانی

(م) ی ساکنه

(۱) الإدغام الشفوي.

(۲) الإخفاء الشفوي.

(۳) الإظهار الشفوي.

تاقی کردنه وهی دیازی کراو

(۱) یاسای نه وانه چین که میلیان به زیردا هاتره؟

خوای پاک و بی گهرد نه فرموی:

❖ فَذَلِكِ يَوْمِمْ مَعِيرٍ.

❖ ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا.

❖ وَمَنْ هَدَيْتُ لَهُ تَمَهِيدًا.

❖ لَوْ أَهْلَ لِلْبَشَرِ.

❖ فَمَنْ شَاءَ ذَكُرْهُ.

❖ قُمْ فَأَنْذِرْ.

❖ وَ قُلْ رَبِّيَ زِدْنِي عِلْمًا.

❖ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَنثورًا.

(۲) مانای (اخفاء الشفوی) چی یه؟ جیاوازی چی نه له گهل (إخفاء الحقيقي)..

نمونه شی بو بهینه ره وه.

(۳) خوای پاک و بی گهرد نه فرموی:

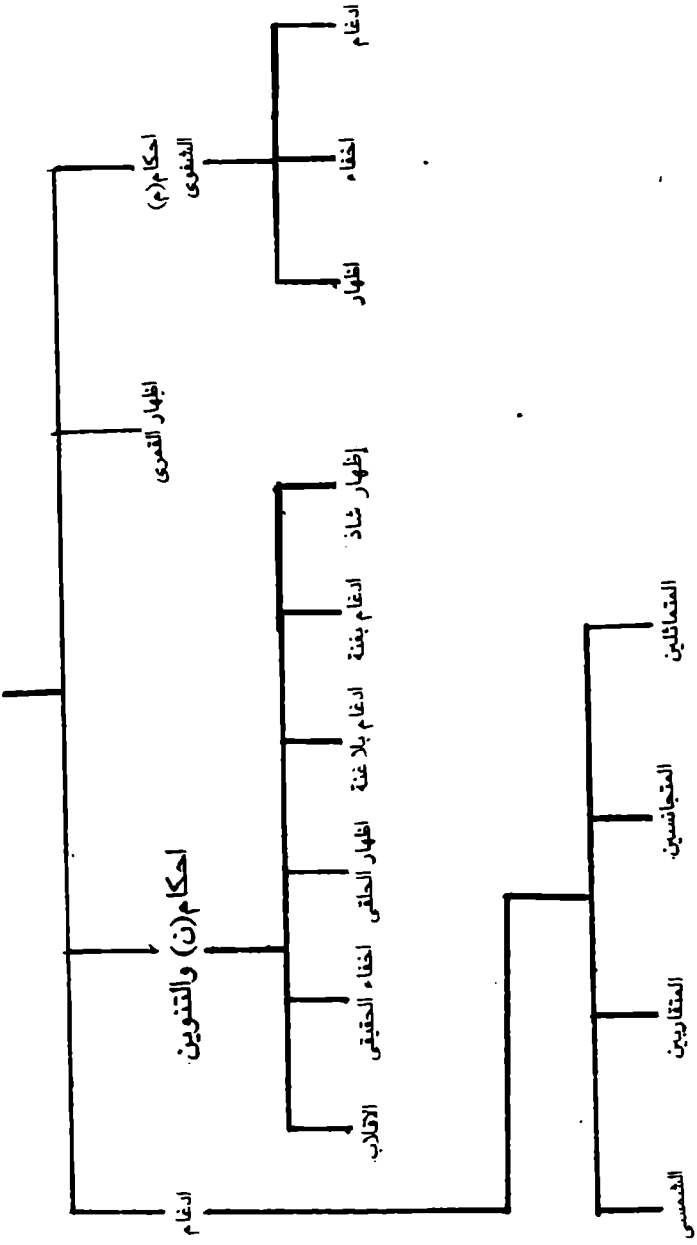
هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَّذْكُورًا.

چه ند یاسای نونی ساکنه و تنوین له م نایه تدا هه یه دیاری بکه و هوکله شی بلئی؟

(۴) یاساکانی (م) بزمیره و نمونه یه ک بو (الإظهار الشفوي) بیینه ره وه.

أحكام الحروف

به شی دووه م

شوننی دهرچونی پیتته کان (مخارج الحروف)

وانه ی پانزه -

پیتته کانی پوک و پیتته فیکه یی به کان (الحروف الثویة و حروف الصغیر)

۲	۱
س: مسکین	ث: مٹواہم
ص: اصیر	ذ: الذین
ز: یزعمون	ظ: یظلمون

مامؤستا: احمد، کومله ی پیتی به که م بخوینره وه؟
احمد: ذال - ذال - ظاء.

مامؤستا: چی تیبینی نه که ی؟

احمد: تیبینی نه وه نه که م له کاتی ووتنی نه م پیتانه دا زمان لیته دهره وه ی پوک.
وانه: دهرخیتته نیوان هردوو ددانه کانه وه.

مامؤستا: هر له بهر نه مه به به م پیتانه نه وتری پیتته کانی پوک (الحروف الثویة) ،
کومله ی دووه م بخوینره وه . احمد: سین صاد زای

مامؤستا: چی تیبینی نه که ی؟

احمد: هه ست نه که م له کاتی ووتنیاندا نه م پیتانه وه که فیکه دهرده چی له ده مه وه
به مهرچی ساکن بن.

مامؤستا: هر له بهر نه وه به به م پیتانه نه وتری پیتته فیکه یی به کان (حروف الصغیر) .

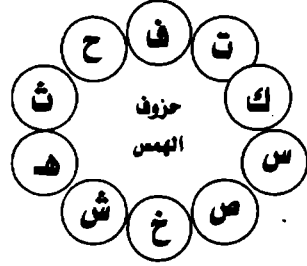
راهینان

خوای پاک و بی گهره نه فرمویت:

- (۱) سَأَلْ سَاعِلٌ بِغَدَابٍ وَأَقْبَعُ .
- (۲) وَ مَنْ فَوْقَ الْأَرْضِ جَمِيعاً ثُمَّ يُنْجِيهِ .
- (۳) وَ الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ .
- (۴) وَ لَا يُشْتَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا .
- (۵) يَوْمَ يُخْرِجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا .

وانه ی شانزه

پيته کانی چرپه و پيته به ره و ژور بوه کان حروف الهمس و حروف الإستعلاء

ماموستا: له م وینه به دا چی نه بیینی احمد؟
 احمد پیته کانی إستعلاء و پیته کانی الهمس نه بیینم.
 ماموستا: پیته کانی إستعلاء چه نندن بیان ژمیره ؟
 احمد: ژماره بیان جهوت پیته که نه مانه ن (، خ، ص، ض، غ، ط، ق، ظ) کږی نه م
 پیتان نه م رسته ی لی نروسنه بیت.

(خص ضغط قط)

ماموستا: پیته کانی الهمس چه نندن بیان ژمیره ؟
 احمد: ژماره بیان ده داننه که نه م رسته ی لی نروسنه بیت:
 (فحنه شخص سکت)

ماموستا: نایا جیوازی هه به له نتوان پیته کانی (الهمس) و (إستعلاء)؟

احمد: به‌لئی جیاوازی هه‌یه له‌هه‌مسا سکون به‌مەرج نه‌گیری به‌لام نیستیعیلاء به‌یوه‌ندی نه به‌سکونه‌وه.

مامۆستا: مه‌به‌ست چی‌یه له نیستیعیلاء له‌زانیاری ته‌جويدا؟
احمد: مه‌به‌ست له‌و پیتانه‌یه که‌له کاتی ده‌رچوونیا نا به‌شيوه‌یه‌کی قورس و قه‌له‌و ده‌ر نه‌بپین.

مامۆستا: ئایا له‌هه‌موو کاتیکا پیته‌کانی نیستیعیلاء به‌قوروسی نه‌وترین؟
احمد: کاتی پیته‌کانی نیستیعیلاء فه‌تحه و ضمه و سکونی هه‌یی به‌قوروسی نه‌خویندریته‌وه‌نمون (قال- القرآن- و العصر). (١)
مامۆستا: واتای هه‌مس چی‌یه؟

احمد: ده‌رپیننی ئه‌و پیتانه به‌شيوه‌ی چریه، له‌کاتی وتنیانا به‌ده‌نگیکی هیواش نزم نه‌وتری و هه‌ناسه‌ی له‌گه‌لدا ده‌ر نه‌چی له‌به‌ر نه‌وه‌یه به‌هه‌مس ناوه‌بپین.
مامۆستا: پیته‌ چریه‌کان نه‌که‌ونه کوئی ووشه‌وه؟
احمد: نه‌که‌ونه ناوه‌راست و کۆتایی‌یه‌وه به‌مەرجی ساکین بن نمونه:
(بحکم - بما کسبت) (٢)

تییینی:

(١) حەرفه‌کانی نیستیعیلاء له‌یه‌که‌ حاله‌تدا: به‌بچووی ده‌ه‌خویندریته‌وه‌ هه‌ر کاتیکه‌ (که‌سه‌ه‌ی) له‌ ژیر دابیت- غسلین- قیل.
(٢) حروفه‌کانی هه‌مس له‌ناوه‌راستی وشه‌دا به‌که‌می ده‌رده‌خریت به‌لام له‌کۆتایدا به‌پچه‌وانه‌وه.

راهیتان

خوای پاک و بیگه‌رد نه‌فه‌رمویت:

- ١- ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ.
- ٢- وَإِنْ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ.
- ٣- إِذَا تَنَلَّمْتُمْ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ.
- ٤- يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ.
- ٥- وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ.

وانہ ی حہ قدہ ياساكانى (را) أحكام الراء

مامؤسا: چند جوڑ (راء) هه يه؟

احمد: دوو جوڑ لكاو وه ستاو، نه گهر بكه ويته سه ره تاو ناوهر استه وه نه وه لكاو ه نمونه: (ره بانا- آرسنا- غفور رحيم) به لام نه گهر له كوتايى وشه دايى بوه ستين له سه ري نه وه وه ستاو ه نمونه (يا ايها المدثر).

مامؤستا: ئايا (ر) سووك و قوروس هه يه؟

احمد: به لئى له كاتى وه ستان و لكاو (ر) قوروس و سوك هه يه.

مامؤستا: نه وه حاله تانه ي (ر) بلئى كه سوكه له كاتى لكاو دا؟

احمد: له دوو كاتدا (ر) سووكه.

۱- كاتى كه سه ري هه بوو (رجال) و (من يرد).

۲- كاتى خؤى سكونى هه يى پينه كه پيشى كه سه ري هه يى به مارجى به دوايا پيى نيستعلاء نه هاتبى نمونه (فرعون).

وله شه ش كاتدا قوروسه:

۱- نه گهر فه تحه ي هه بوو نمونه (الرشاد، الرحمة).

۲- نه گهر ضمه ي هه بوو نمونه (أولك يتفكرُوا، الذين صيروا).

۳- نه گهر سكونى هه بوو پيشى فه تحه بوو نمونه (مرحمة، عرش).

۴- نه گهر سكونى هه بوو پيشى ضمه بوو نمونه (مُرسلين، مُرضعة).

۵- نه گهر سكونى هه بوو پيشى كه سه ري نانه سلى بوو نمونه (أمّ آرتابوا).

له بهر كه يشتنى دوو ساكين به يه كتر (التقاء الساكنين) ميمه كه كه سه ري وه رگرتوه .

له بهر نه وه پيى ده وترئى كه سه ري نا نه صلى

۶- نہ گھر سکونی ہے ہو پیشی کہ سرہ ہو بہ دوا یا پیتی نیستی علاء ہات ہو موونہ (فرطاس، مرصاد).

مامزستا: نایا لہ کاتی وہ ستانا (ر) قورس و سووکی ہے یہ؟

احمد: بہ لئی، لہ کاتی وہ ستانا لہ سن کاتا بہ سووک نہ خوینرتہ وہ:

۱- نہ گھر (ی) لہ پیشیا بیت نمونہ (خیر، قدیر).

۲- نہ گھر کہ سرہ لہ پیشیا بیت نمونہ (یا ایہا المدثر).

۳- نہ گھر پیشی ساکین ہو بہ لام پیتی نیستی علاء نہ ہو وہ پیش نہ پیتہ ساکینہ کہ سرہ ہی ہے بیت نمونہ (السحر، الشعر).

وہ لہ پینج کاتا بہ قورسی نہ خوینرتہ وہ لہ کاتی وہ ستانا:

۱- نہ گھر پیشی فہ تہی ہے ہو (إِنَّمَا لِإِحْدَى الْكَبِيرِ).

۲- نہ گھر پیشی ضمہ ی ہے ہو (نَدْر).

۳- نہ گھر پیشی (ألف) ساکین ہے ہو (عَفَّار).

۴- نہ گھر پیشی (واو) بیت (غَفُور).

۵- نہ گھر پیشی ساکین بی وہ لہ پیش پیتہ ساکینہ کہ وہ فہ تہ ہے بیت (النَّصْر).

لہ دووکاتدا (راء) بہ قورس و سووک نہ خوینرتہ وہ واتہ بہ نارہ زوی خوینر

خوینرتی قورس دہری بری یان سووک کاتیک کہ پیشی پیتیکی نیستی علاء ساکین بیت و

پیشی کہ سرہ ہی ہے بیت (مُصَّر) کاتیکیش بہ دوا یا پیتیکی نیستی علاء کہ سرہ دار

ہے بیت و لہ پیشی بہ وہ کہ سرہ ہی نہ صلی ہے بیت (فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ)

راہینان

خوای پاک و بی گہرد نہ فرمویت:

۱- وَشَابَكَ فَكَلَّمُ.

۲- إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ.

۳- وَ مَا أَذْرَاكَ مَا سَقَرُ.

۴- كَانَتْهُمْ حُمْرٌ مُسْتَنْقِرَةٌ.

۵- قَمَالَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ.

وانه ی هه ژده

پیته کانی قه لقه له

حروف القلقة

ماموستا: پیته کانی قه ل قه له چهنن بیان ژمیره؟

احمد: پینج پیتن که نه مانه ن(ق، ط، ب، ج، د).

کزی نه م پیتانه نه م رسته یه ی لی نروس نه بیت (قطب حد) به مه رجی ساکین بن.

ماموستا: قه ل قه له چی به احمد؟

احمد: له کاتی ده رجوونی نه م پیتانه دا له رینه وه له ناو ده مدا نروست ده بیت.

ماموستا: قه ل قه له چهنن جوره؟

احمد: دو جوره: گوره و بچووک، بچووک نه وه یه که بکه ویته ناوهراستی وشه وه

نمونه: (یدخلون - مبصرون)، گوره ش نه وه یه که بکه ویته کۆتایی وشه وه (الفلن - محیط -

قرب).

پیته کانی مینگه (حروفا الفنة)

ماموستا: پیته کانی مینگه چهندانه یه احمد؟

احمد: دوانن: کاتیکه (م + ن) شه دده یان هه بوو مینگه وهرده گرن (ثُمَّ - انکم).

ووتنی ناوی خوا (الله) (لفظ الجلالة)

ماموستا: به چهنن جۆر (الله) نه خویندریته وه؟

احمد: به سووک و قورس نه خویندریته وه.

ماموستا: که ی به قورس و که ی به سووک نه خویندریته وه؟

احمد: له سی کاتدا به قورس نه خویندریته وه:

- ۱- ہرکاتبک بکہوئیتہ سہرہ تارہ (اللہ لا إله إلا هو الحي القيوم).
  - ۲- نہ گھر پیشی فہ تحہ بوو (قل هو الله أحد).
  - ۲- نہ گھر پیشی ضہمہ بوو (يدُ الله فوق أيديهم). (*)
- لہ یک کاتدا بہ سووک نہ خوئیریتہ وہ کہ پیشی کہ سرہ بی: یان تہ نوین بی کہ بہ (ن)
 کہ سرہ دار دہ خوئندریتہ وہ کہ (بسمِ الله - قوماً الله) (*)
- خوای پاک و بیگہرد تہ فرمویت: راہینان

- ۱- قَبْرَانِ الْجَنَّةِ هِيَ الْمَاهُونَ.
- ۲- مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا.
- ۳- قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّي الْغَلَقُ.
- ۴- ثُمَّ أَدْبَرَ وَأَسْتَكْبَرُ.
- ۵- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.
- ۶- اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ.

تاقی کردنہ وہی دیاری کراو

(۱) ناری نہو پیتانہ بلجی کہ ہیلیان بہ ژڑا ہاتوہ.

خوای پاک و بیگہرد تہ فرمویت:

كَسْبُصِرُ وَ يُبْصِرُونَ.

إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ.

فَانطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ.

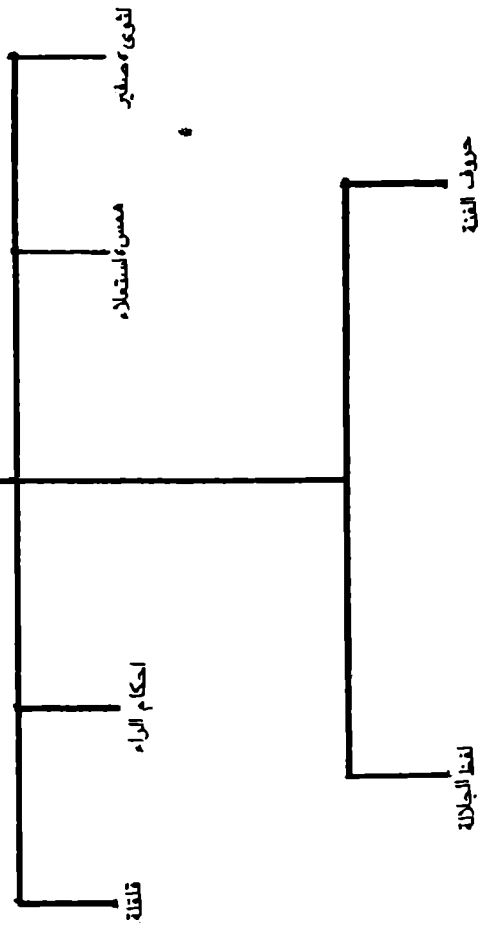
(۲) جوڑہ کانی قہ لقلہ لہم نوو ثابہ تہ پیروزہ دا دیاری بکہ؟

أَفَجَعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ.

لَأُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ.

مخارج الحروف

۳) به چه ند جور (الله) نه خوندریته وه نمونه ش بو هر جور یکی بیته ره وه؟

۴) بوچی (راء) له م ووشانه دا به قورس نه خوندریته وه؟
(رَبك - يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَان - مَرصَاد - يَنْصُرُونَ).

بوچی (راء) له ووشاته دا به سووک نه خوندریته وه؟
(مَرِيَة - مَحِيْر - قَدِيْر - فَرِيْق).

۵) دوو نمونه بو قه له ی بچوک و دوو نمونه بو قه له ی گه ره بیته ره وه
هوئی دروست بوونه که شی بلی؟

۶) له چه ند کاتدا (راء) به سووک نه خوندریته وه؟ نمونه ش بیته ره وه.

۷) بیته کانی بووک بزمیره؟ بوچی پی ی نه وتری بیته کانی بووک (الثریة).

۸) بیته به ره و ژور چوه کان بیته چرپه کان (حروف الإستعلاء و حروف الهمس).

له م نایه ته پیروزانه ی خواره وه دا دیاری بکه؟

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ.

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ.

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا.

نُصِفَهُ أَوْ يُنْقِصُ مِنْهُ قَلِيلًا.

په شې سې په م

په وشته کاني پيټا (صفات الحروف)

وانه ي نوږده

مه د (المد)

(۱) قر _____ قا _____ قى .

(۲) خوف _____ صيف _____ قريش .

ماموستا: له کومه لى په که مدا چى نه بينى احمد؟

احمد: (واو) ي ساکين نه بينم پيشى ضمه په (الف) ساکين نه بينم پيشى فه تحه په

(ياء) ساکين نه بينم پيشى که سره په . (نُوجِيهَا)

ماموستا: له کومه لى نووه مدا چى نه بينى احمد؟

احمد: (واو) و (ياء) ساکين نه بينم پيشيان فه تحه په .

ماموستا: له موهه بوږمان دهر نه که وي که پيټه کاني مه د سيانن:

(الف) ساکين پيشى فه تحه يى (واو) ساکين پيشى ضمه يى (ياء) ساکين پيشى

که سره يى، مه ده نر مه کانيش (مد اللين) (واو) و (ياء) پيشيان فه تحه يى .

ماموستا: مه د نريز کرډنه وه ي نه م پيتانه په بو ماوه په کي بيارى کراو به پي ي جوړى

مه ده که به لام نه گهر نه م پيتانه گه بيشتن به همزه ي لکاو (همزة الوصل) نه وامه ده که

ناميڼى نمونه:

(اهدنا الصراط) (كرسيه السموات) (وعملوا الصالحات).

واټه: هرکاتیک حرفه کانی مه د (ا- و- ی) بگن به همزه ی وه وصل دريژ ناکړينه وه.

جوړه کانی مه د (اقسام المد)

ماموستا: مه د نه کړی به چنه جوړه وه؟

احمد: نه کړی به دوو جوړه بنچینه یی و لاوه کی (أصلي و فرعي).

ماموستا: مه ددی بنچینه یی (الأصلي) چی به؟

احمد: مه ددی اصلی پیشی نه وتری مه ددی سروشتی (مد الطبيعي) هرکاتی پیشی (یا) که سره بی وه پیشی (الف) فته بی وه پیشی (واو) ضمه بی به مخرجی به دوايان دا همزه و سکون نه هاتی.

ماموستا: ثایا مه ددی سروشتی (الطبيعي) نه که وینه سره تایی سوره ته کانه وه؟

احمد: به لی هم مو نه و سوره تانه ی که به بیت ده ست پی ده کات مه ددی (طبيعي) به به مخرجی پیته که له دوو حرف پیک هاتی. نمونه:

(حم) پیتی (حا) مه ددی سروشتی به (یس) پیتی (یا) به همان شیتوه حرفی (ح) دوو پیته (ح+ا) (ی) (ی+ا).

ماموستا چنه جوړه (حركة) دريژ نه کړينه وه احمد؟

احمد: مه ددی سروشتی دوو جوړه دريژ نه کړينه وه.

تکلیفی:

نو حرفانه ی مه ددی طبیعی تیدا دروست ده بیت دیاری کراون له م حرفانه دا (حی

ظهر) (ح- ی- ط- ه- ر).

ماموستا: جیاوازی چی به له نیوان مه ددی بنچینه یی و مه ددی لاوه کی دا (المد الأصلي و

المد فرعي)؟

احمد: مہدئی فہرعی ٹوہستی لہسہر (ہمزہ) و (سکون) بہ لام مہدئی بنچینہ ہی ناوہستی لہسہریان۔

مامؤستا: مہدئی لاوہکی ٹہکری بہچہند جقرہوہ؟

احمد: ٹہکری بہ دوو جقرہوہ:

۱) کاتی لہسہر ہمزہ ٹوہستی ٹہکری بہسی جقرہوہ:

۱- مہدئی لکاو (المد المتصل). ب- مہدئی جیا (المد المنفصل). ج- مہدئی گقراو (مد البدل).

۲) کاتی لہسہر سکون ٹوہستی ٹہکری بہسی جقرہوہ:

۱- مہدئی پیویست (مد اللزم). ب- مہدئی توش بونی سکون (مد عارض للسکون). ج- مہدئی نرہ (مد لین).

راہینان

خوای پاک و می گہرد ٹہ فرمویت:

۱- إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْقَةٍ أَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ

۲- أَلَمْ تَلِكْ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

۳- طَسْمَ تَلِكْ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

۴- طَهُ مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى

۵- يُس. وَ الْقُرْآنِ الْحَكِيمِ

وانہ ی بیست

مہ ددی لکاو (المتصل) مہ ددی جیا (المنفصل) مہ ددی گوراو (البدل)

متصل	جی	(۱) ملائکہ
منفصل	ینی آمنت	(۲) یا ایہا
بدل	آدم	(۳) آمن الرسول

مامؤستا: کومہ لہی یہ کہم بخوینہرہ وہ احمد؟

احمد: ملائکہ - جی۔

مامؤستا چی تی بینی نہ کہی؟

احمد: تی بینی نہ وہ نہ کہم (الف) ساکین ہاتوہ، پیشی فہ تہیہ و لہ دواشیہ وہ

ہمزہ ہاتوہ لہ ووشہی یہ کہمدا و لہ ووشہی نووہمدا (یاء) ساکین ہاتوہ پیشی

کہ سرہ یہ و لہ دواشیہ یہ وہ ہمزہ ہاتوہ۔

مامؤستا: نایا مہ ددہ کہ نہ کہ ویتہ ووشہی یہ کہمہ وہ یان نہ کہ ویتہ سر ہمزہ کہ؟

احمد: مامؤستا ہر نووکیان یہ کہ ووشہن لہ بہرئہ وہ یہ پیمان نہ وتری مہ ددی لکاو

(المد المتصل)۔

مامؤستا: کومہ لہی دوہم بخوینہرہ وہ؟

احمد: یا ایہا - ینی آمنت۔

مامؤستا: چی تی بینی نہ کہی؟

احمد: تی بینی نہ وہ نہ کہم لہ پرستہی یہ کہمدا (الف) ساکین ہاتوہ

پیشی فہ تہیہ و لہ دواشیہ وہ ہمزہ ہاتوہ لہ پرستہی دوہمدا (یاء) ساکین ہاتوہ

پیشی کہ سرہیہ و لہ دواشی یہ وہ ہم مزہ ہاتوہ، بہ لام ہست نہ کم مہدہ کہ لہ بہ یہ کہ
گہ یشتنی نوو ووشی جیا ولزدا نروست بوہ .

ماموستا: بہ لی ہر لہ بہر نہ وہ یہ پیئی نہ وترئی مہددی جیا (مد المنفصل).

ماموستا: مہددی (منفصل) و مہددی (متصل) چہ ند جولہ دریژ نہ کریئہ وہ؟

احمد: مہددی (منفصل) نہ توانی نوو جولہ چوار جولہ پینج جولہ دریژ بکریئہ وہ
بہ لام مہددی متصل پیویستہ (واجب) ہ چوار جولہ یان پینج جولہ دریژ بکریئہ وہ .

ماموستا: کومہ لہ ی سی یہ م بخویئہ رہ وہ احمد؟

احمد: آمن الرسول - آدم.

ماموستا: تیبینی چی نہ کہ ی؟

احمد: تیبینی نہ وہ نہ کم کہ پیتہ مہدہ کان لہ پیشیانہ وہ ہم مزہ ہاتوہ (آمن) لہ

بنچینہ دا (آمن) بوہ (آدم) لہ بنچینہ دا (آدم) بوہ .

ماموستا: لہ مہ وہ بومان دہر نہ کہ وئی کہ مہددی گؤراو (بدل) نہ وہ یہ ہر کاتی

لہ پیش پیتی مہدہ وہ ہم مزہ بیئہ نہ وا ہم مزہ کہ نہ کوری بو مہد دو جولہ دریژ

نہ کریئہ وہ، لہ بہر نہ وہ پیئی نہ وترئی مہددی گؤراو (المد البدل).

راہینان

خوای پاک و بی گہرد نہ فرمویت:

۱- يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ.

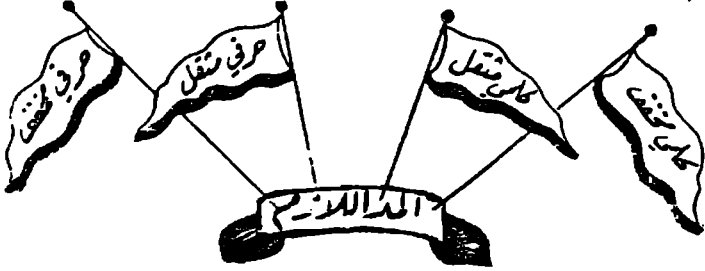
۲- وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ.

۳- قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمَّنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا.

۴- وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ.

۵- وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدْيَ آمَنَّا بِهِ.

وانہی بیست و یه ک مه ددی پیویست (مد لازم)

ماموستا: مه ددی پیویست (اللازم) چی به؟

احمد: نه ویه که هر کاتیی که یی له پیته کانی مه د بگات به پیتیکی ساکن نمونه (الحاقه) له بنجینه دا (الحاقه) به (الطامة) له بنجینه دا (الطامة) به له هر دوو نمونه که دا (الف) ساکن گیشته به (قاف) ی ساکن له نمونه ی به که مد له دوو مد دا گیشته به (میم) ی ساکن.

ماموستا: چند جور مه ددی لازم هه به؟

احمد: نه گهر که وته نیوانی ووشه وه پییی نه وتری مه ددی وشه یی (مد کلمی) نمونه (الضالین) وه نه گهر له پیتا بییی نه وتری مه ددی پیتی (مد حرفیا) نمونه: (ق-ن).

ماموستا: مه ددی پیویست نه کریی به چند به شه وه؟

احمد: مه ددی پیویست نه کریی به چوار به شه وه؟

۱) پیویستی ووشه یی قوورس (لازم کلمی منقل)

۲) پیویستی ووشه یی سووک (لازم کلمی مخفف).

۳) پیویستی پیتی. قوورس (لازم حرثی منقل).

۴) پیویستی پیتی سووک (لازم حرثی مخفف).

۱) (لازم کلمی منقل):

ماموستا: مه ددی پیویستی ووشه ی قوورس چی به؟
احمد: هه رکاتیک به نوای پیتته مه دده کانا پیتیکی شه دده دله بیت وهک (الصاحفة - ولا الضالین - انا حوین).

۲) (لازم کلمی مخفف):

ماموستا: مه ددی پیویستی ووشه ی سووک چی به؟
احمد: هه رکاتیک به نوای پیتی مه ددا پیتیکی سووک بی نمونه (الآن) که له قورئاندا تنها نه ووشه هه اتووهدووچار له سوورده تی (یونس) دا له خویندنه وه (حفص عن عاصم) دا به م جوړه نه خویندنه وه.

ماموستا: مه ددی پیویست چند جوله بریز نه کرتته وه؟

احمد: مه ددی لازم هه چوار جوړه که ی له (۶) حه ره که زیاترو که متر نابیت.

راهینان

خوای پاک و بی گهره نه فرمویت:

۱) الْحَاقَّةُ. مَا الْحَاقَّةُ. وَمَا أَذْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ.

۲) وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَؤُلَاءِ لَضَالُّونٌ.

۳) فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَى.

۴) وَالصَّافَّاتِ صَفًّا. فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا.

۱۵. أَلَمْ نَكُنْ وَوَقَدْ عَصَبَتْ

وانه ي بيست و دوو

مه ددي پيويستي پيتي (المد اللازم الحرفي)

لازم حرفي مخفف: الم (م) طسم (م).

لازم حرفي مٺقل: الم (ل) طسم (س).

ماموستا: مه ددي پيويستي پيتي جي به؟

احمد: هر هه مان مه ددي پيشوه به لام نم له وشه دا نروستنا بيٽ به لكو له پيتدا نروست نه بيٽ و به رده و اميش نه كه ويٽه سه ره تاي سوره ته كانه وه نمونه (ق-ن).

ماموستا: نه گهر بيرت بي له سه ره تاوه و تومان مه ددي سروشتي (الطبيعي)

نه كه ويٽه سه ره تاي سوره ته كانه وه نايا جياوازي نه م دوو جوڙه مه دده جي به؟

احمد: مه ددي سروشتي له دوو پيتدا نروست نه بيٽ نمونه (ح-م) به خويندنه وه

(حاميم) پيتي (حا) مه ددي سروشتي به. به لام مه ددي پيويستي پيتي (لازم حرفي)

له سي پيتا نروست نه بيٽ نمونه (ق-ن-ح-م) به خويندنه وه (قاف-نون-ميم)

(ق+ا+ف).

واته: مه ددي لازمي حرفي له و وشانه دا نروست ده بيٽ كه له سي پيت پيٽ

هاتوون به و مەرجه ي حرفي ناوه راستيان حرفي مه د بيٽ.

كڙي پيٽه كاني مه ددي پيويستي پيتي (لازم حرفي) له م رسته به دا كوٻوته وه (نقص

عسلکم).

ماموستا: (لازم حرفي مٺقل) جياوازي جي به له گه ل (لازم حرفي مخفف).

احمد: مہددی (لازم حرق منقل) لہ کوٹابی مہدہ کہ دا تی ہل کیٹش نہ کریئ لہ گہ ل پیتیکی تر دا نمونہ (الم) کہ (م) ی لامہ کہ تی ہل کیٹش نہ کریئ لہ گہ ل کوٹابی میمہ کہ دا بہ لام مہددی (لازم حرق مخفف) تی ہل کیٹش ناکریئ لہ گہ ل ہیج پیتیکا نمونہ (طسم) میمہ کہ ہی کوٹابی

ماموستا: نہم نوو جوڑہ مہدہ چہند جو لہ بریڑ نہ کریئ نہ وہ ؟
احمد: ہہ موویتہ کان نہ ہیئ شہش جوولہ بریڑ کریئ نہ وہ تہ نہا پیتی (عین) نہ ہیئ کہ نہ توانریئ نوو جوولہ تا شہش جوولہ بریڑ بکریئ نہ وہ .

راہینان

خوای پاک و بیگہ رد نہ فرمویت:

- (۱) ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ .
- (۲) طَسْم . نَلِكْ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينُ
- (۳) اَلرَّ نَلِكْ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ
- (۴) كَهَيِّضٍ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَّرِيَا .
- (۵) ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ .

وانہی بیست و سی

مہ ددی توش ہاتوو بہ سکون (المد العارض لسکون)

(۱) غفار رحیم قادرین مد عارض لسکون

(۲) قریش خوف البيت مد لین

ماموستا : مہ ددی توش ہاتوو بہ سکون (العارض لسکون) چی یہ ؟

احمد : نہو مہ دہیہ کہ بہ نوای پیٹیکی مہ ددا پیٹیکی ساکین بیت لہ بہر نہوہ نروست نہ بیت کہ نہوہ سستی لہ سہری نمونہ : غفار - کوکود - رحیم، مہ میسہ نہم جوڑہ مہ دہ نہ کہ ویتہ کو تایی نایہ تہوہ یان شوینی وہ ستان .

ماموستا : چند جولہ دریز نہ کریتہ وہ ؟

احمد : دوو جولہ وچوار جولہ وشہش جولہ دریز نہ کریتہ وہ .
مہ ددی نہرم (مد اللین) .

ماموستا : مہ ددی نہرم چی یہ (مد اللین) ؟

احمد : مہر کاتیک (وار) و (یاء) ساکین بوون ولہ پیشیانہ وہ پیٹیکی فہ تہہ دار ہات مہ ددی لین نروست نہ یی .

نمونہ : البيت - خوف - قریش

ماموستا : - مہ ددی لین چند جولہ دریز نہ کریتہ وہ ؟

احمد : دوو جولہ وچوار جولہ وشہش جولہ دریز نہ کریتہ وہ .

راہینان

خوای پاک و بی گہر نہ فرمویت :

(۱) اِلٰہِا فِ قُرَیْشٍ .

(۲) وَاَمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ .

(۳) اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ .

(۴) فَلِیَعْبُدُوْا رَبَّہٗا هٰذَا الْبَیْتُ .

(۵) اِیَّاکَ تَعْبُدُوْا اِیَّاکَ تَسْتَعِیْنُ .

وانه ی بیست و چوار

مه ددی پییتی (هه ی راناو) مه هه الضمیر

ماموستا: مه ددی راناو چیه ؟

احمد: مه ددی (هه ی راناو مه بهست له ناماده نه بویه که بهرده وام نه که ویته کورتایی ووشه وه نمونه ره-آتیاه .
ماموستا: له چه ند کاتدا (هه ی) ضمیر نه یی به مه د ؟
احمد: له نوو کاتدا نه یی به مه دوله دوو کاتیشدا نایی .

(۱) کاتی خزی جولاو بی (متحرک) و بیته که ی پیشی جولاو بیت و دروست نه یی نمونه . (لَا تَأْخُذْهُ سِنَّةٌ) به خویندنه وه (تَأْخُذُهُمْ) (يُضِلُّ بِهٖ كَثِيرًا) به خویندنه وه (مِی) له م کاتدا ناو نه بری به په یوه ندی بچوکه (صِلَّةٌ صُغْرَى) دوو جوله ش دریز نه کریته وه (*)

(۲) کاتی خزی جولاو بی و بیته که ی پیشی جولاو بی و به نوای دا (همزه) هاتیی نمونه (مَالَةٌ أَخْلَدَتْ عِنْدَهُ إِلَّا) ناو نه بری به په یوه ندی گه ره (صِلَّةٌ كَسْرَى) به نه ندازه ی مه ددی جیا (النفصل) دریز نه کریته وه . به لام نه گه ر خزی ساکین بی یان پیشی ساکین بی نه و دروست ناییت نمونه: (خَلَّتْهُ عِنْدَهُ مِنْهُ عَنَّهُ) به لام ووشه ی (فِکْر) که له سوره تی (الفرقان) دا هاتوه (وَيُخَلِّدُ فِيْهِ مَثَانًا) نه وه (شان) ه وه له و شوینه دا به نه ندازه ی مه ددی سروشتی (طبعی) دریز نه کریته وه .

راهینان

خوای پاک و بی گهر نه ره رمویت:

- (۱) أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ وَأَتَّقُوهُ وَأَطِيعُونَ .
- (۲) يَخْشَبُ أَنْ مَالَهُ أَخْلَدَهُ .
- (۳) بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِمُبْصِرًا .
- (۴) وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مُسْرِعًا .
- (۵) إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ .

ياد خستنه و ديه كې سووډ به خش
نه و مه ددانه ي كه له سه ر شه مزه نه وه ستن

۱) المد المتصل

۲) المد المنفصل

۳) المد البدل

نه و مه ددانه ي كه له سه ر سكون نه وه ستن .

۱) المد اللازم الكلمت (ا) الكلمي منقل

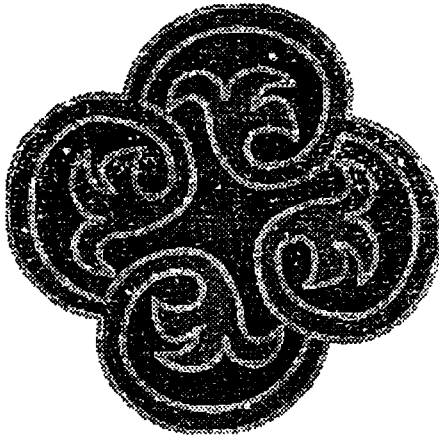
(ب) الكلمي مخفف

۲) المد اللازم الحرفي (ا) الحرفي منقل

(ب) الحرفي مخفف

۳) المد العارض للسكون.

۴) المد اللين.

وانہ ی بیست و پینج

چہ ندہ ددیکی تر

- ۱- مہدی تمکین: بریتہ لہ بیہک گیشتنی نو(یاء) لہیک وشہدا،
 وہ دو حہرہ کہ دریزدہ کرتہ وہ مہرجہ (یاء) ی بہ کم کہ سرہ وشہ دہدی ہہ بیت وہ (یاء) ی دوہم
 وہ کہ: حَیِّمٌ - الُّبَیْنُ کہ سرہ ی ہہ بیت۔
 ۲- مہدی عرض: تم مہدہ لہ حالہ تی وہ ستاندا نروست دہ بیت لہ سر ہہ
 حہرفیک کہ بہ تہ نوینی فہ تہہ کورتای بیت۔
 وہ کہ: اِنَّا اَنْشَاْنَا هُنَّ لَ اِنْشَاءً ، اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ، وَبُتُّ فِيْهِمَا رِجَالًا كَثِيْرًا وَّنِسَاءً .
 تم حالہ تانہ بہ م شیوہ یہ ی لی بیت: - اِنْشَاءً - نِسَاءً - وہ دو حہرہ کہ دریزدہ
 دہ کرتہ وہ۔

- ۳- مہدی الفرق: بریتہ لہ و دریزدہ و بہ کہ دہ بیتہ جیا کردنہ وہ لہ نبتوان ہہ مزہ ی
 پرسیار و (الف) ی تعریف وہ (۶) حہرہ کہ دریزدہ کرتہ وہ تہ نہا -۴- جار ہاتوہہ .
 ۱) سورہ تی الأنعام، ثایہ تی ۱۴۳ ووشہ ی ا الذکرین .
 ۲) سورہ تی الأنعام ، ثایہ تی ۱۴۴ ووشہ ی ا الذکرین .
 ۳) سورہ تی یونس، ثایہ تی ۵۹ ووشہ ی ا اللہ .
 ۴) سورہ تی النمل، ثایہ تی ۵۹ ووشہ ی ا اللہ .

تاقی کردنہ وہ ی دیاری کراو

- ۱) جوری تہ وانہ بلی کہ مہیلیان بہ ژیرا ہاتوہہ .

خواہی پاک و بین گہرد تہ فرمویت:

۱) الْحَاقَّةُ . مَا الْحَاقَّةُ .

اں بکین لگه ل نایه تک بی تردا

له سر ووشه یه ک که مانای نایه تکه
وای دا دج نه له مانادا وه نه له

استی. نمونه: ﴿هَذَا ذِكْرٌ وَإِنْ

به یوه ندی نی به به ورسته یه ی که

م وه ستانه وه ک حوکمی وه ستانی
ی نی به به وه ی به دوایدای له پووی
نه وه ک وه ستان له سر (نُفُوسِكُمْ)
وَاَصَالِحِينَ قَائِمًا كَان...﴾ الأَسْرَاء:

ستانه لروسته باش وایه به وه ی که
هر کۆتایی نایه ت بو هجی تیانی به
به تیکی تره.

باش ده گه یه نی به لام له پووی مانا و
ن وه له ناوه راستی نایه ت و کۆتایی

، الْعَالَمِينَ ﴿ که وه ستان له سر (الله)
﴿رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ باش نی به چونکه
وه له به ر نه وه پیویسته به (الحمد

به یه ک که مانایه کی ته و او نایه خشکی
زمانه وانیه وه.

(۲) إِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ

(۳) تَنْزِيلٍ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

(۴) فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ .

(۲) جوری ته مده هه میرانه دیاری بکه:

(۱) أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ وَأَنْتَهُمْ وَأَطِيعُونَ .

(۲) قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَأَتَّبَعُوا مَن لَّمْ

(۳) إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ

(۲

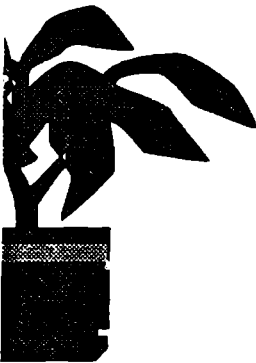
ا-مه ددی نهرم (لین) چیه ؟

ب-مه ددی پیویسته (لازم) دابهش نه کری

ج- جیاوازی چیه. له نتوان مه ددی سر ووش

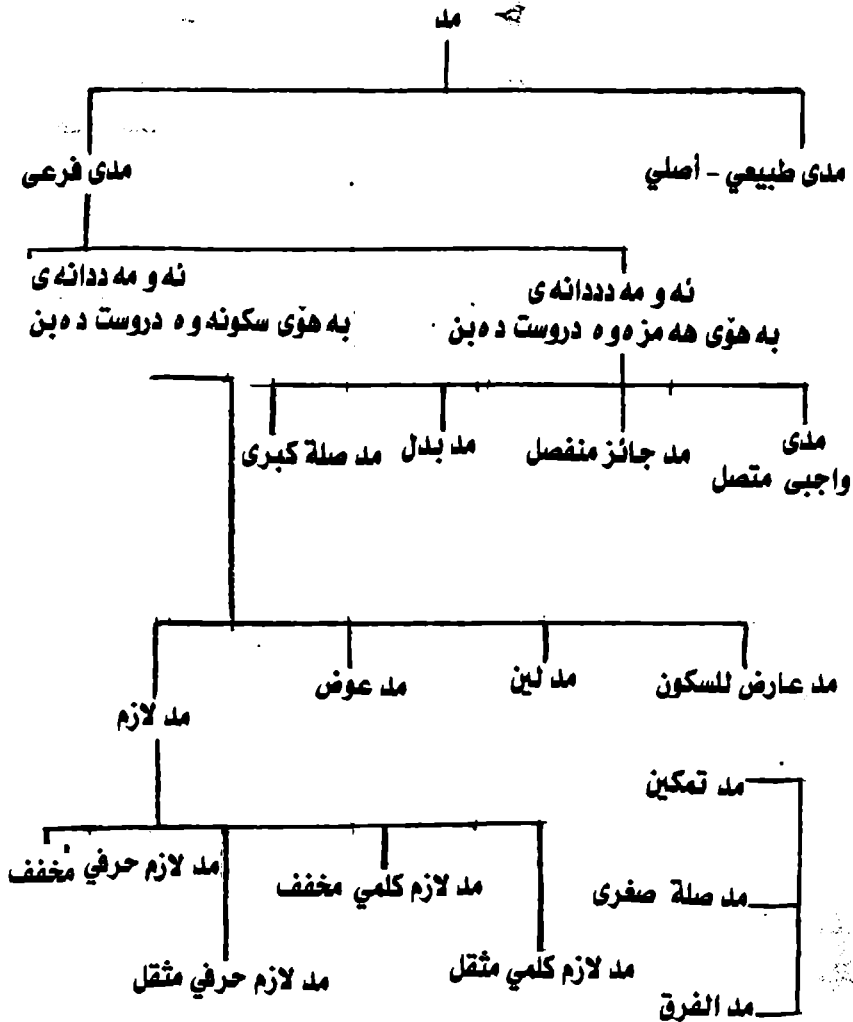
لازم هه رفی.

د- جیاوازی چیه له نتوان مه ددی لکا و (ا)

خشته‌ی دابه‌ش کردنی مه‌دد

وهستانه‌کان له‌قورئاندا (الوقوف)

چهند جۆریک وهستان هه‌یه له‌قورئاندا که ئه‌مانه‌ن:

۱- (وقف الاضطرابی) وهستانی ناچاری: ئه‌مه به‌هۆی هه‌ناسه ته‌واو بوون یان ته‌نگه نه‌فەسی یان کۆکه و بژمینه‌وه پووده‌دات.

۲- (وقف الاختیاری) وهستانی تاقی کردنه‌وه: ئه‌مه بۆ تاقی کردنه‌وه‌ی قوتابی ده‌بێ له‌لایه‌ن مامۆستا که‌یه‌وه یان بۆ فیژیوونی ووشه‌یه‌ک که بزانی له‌کاتی وهستان و پۆیشتندا چۆن ده‌خویندریته‌وه.

۳- (وقف الانتخاری) وهستانی چاره‌پروانی: ئه‌م وهستانه که له‌سه‌ر ووشه‌یه‌ک ده‌وهستی چاره‌پروان کردنه بۆ ئه‌وه‌ی شیوازی خویندنه‌وه‌که‌ی بچه‌سپینێ له‌میشکیدا وه‌جوان وه‌ری بگرێ.

ئه‌م سێ حاله‌ته وهستان له‌سه‌ریان دروسته به‌وه ده‌ست ده‌که‌ینه‌وه به‌قورئان خویندن نه‌گه‌ر دروست بوو ده‌ست پێ کردنه‌وه، وه‌نه‌گه‌ر دروست نه‌بوو به‌ووشه‌یه‌ک له‌پیش ئه‌وه‌وه ده‌ست پێ ده‌که‌ینه‌وه.

۴- (وقف الاختیاری) پاره‌وهستانی ئاره‌زو: له‌سه‌ر ووشه‌یه‌که یان کۆتایی ئایه‌تی که ئه‌میش پێنج جۆره که‌ئامانه‌ن:

أ/ (وقف الازم) وهستانی پێویسته: وهستانه له‌سه‌ر ووشه‌یه‌ک که ئه‌گه‌ر بگه‌یه‌نرێ به‌وه‌ی دوای خۆی ده‌بیته تیکدانی مانای ئایه‌ته‌که یان ده‌بیته مانایه‌کی تر که مانای ئه‌و ئایه‌ته ناگه‌یه‌نێ (له‌به‌ر ئه‌وه پێویسته له‌سه‌ری بوه‌ستین) وه‌نیشانه‌ی ئه‌م وهستانه (م) بچوکه که له‌ناوه‌پاستی ئایه‌تی که‌دا هه‌یه یان له‌کۆتایی ئایه‌ته‌دا.

نونه بۆ ناوه‌پاستی ئایه‌ت ﴿إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ﴾ الأنعام: ۳۶ .

نونه بۆ کۆتایی ئایه‌ت: ﴿وَكَذَلِكَ حَقَّتْ ظِلْمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْدَابُ النَّارِ﴾ الَّذِينَ يَخْمَلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ﴾ غافر: (۶-۷).

لهم نايه تدا وهستان پٽويسته چونڪه نه گهر وه صلي بڪين له گهل نايه ته ڪهي تر دا ده پٽه هڙي تيڪداني ماناي نايه ته ڪه .

ب/ (وقف التام) وهستاني ته واو: بري تي به له وهستان له سر وه شه يڪ كه ماناي نايه ته ڪه له وه شه يدا ته وا پويي وه په يوه ندي نه پي به وه ي به دوا يدا دي نه له مانادا وه نه له زمانه وا نيدا (المعنى واللفظ).

وه حوڪمي نه م وه ستانه دروسته، باش تر يش وايه بوه ستي. نمونه: ﴿هَذَا ذِكْرٌ عَٰلِمِينَ﴾ (ص: ٤٩)

وهستان له سر (نڪر) ته واوه چونڪه نه و پسته به په يوه ندي نري به و پسته يه ڪه به دوا يدا دي و نه له پوي مانا و نه له پوي زمانه وائيشه وه .

ج/ (وقف الكافي) وهستاني كيفايه تي: حوڪمي نه م وه ستانه وه ڪ حوڪمي وهستاني ته واو وايه ڪه نه و يش وه ستانه له سر وه شه يڪ په يوه ندي نري به به وه ي به دوا يدا دي له پوي (اعراب وه) به لام له پوي مانا وه په يوه ندي هه به پٽوه ي نمونه وه ڪ وهستان له سر (نُفُوسِكُمْ) في قوله تعالى ﴿بُيُوتِكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنَّ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ...﴾ (الأسراء: ٢٥)

د/ (وقف الحسن) وهستاني باش: حوڪمي نه م وه ستانه دروسته باش وايه به وه ي ڪه به دوا ي وه ستانه ڪه دا دي ده ست پي نه ڪه ي نه وه به لام نه گهر ڪو تايي نايه ت بو هيچي تيان يه به وه ي به دوا ي داد دي ده ست پي بڪه ي نه وه ڪه سر ه تاي نايه تيڪي تره .

پٽياسه ڪي: وه ستانه له سر وه شه يڪ كه مانايه ڪي باش ده گه ي نري به لام له پوي مانا زمانه وائي يه وه په يوه ندي هه به به وه ي ڪه به دوا ي داد دي وه له ناوه راستي نايه ت و ڪو تايي نايه تدا هه يه .

نمونه: وهستان له سر (الحمد لله) له ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ ڪه وهستان له سر (الله) باشه چونڪه مانا ڪي ته واوه به لام ده ست پي ڪر دنه وه به ﴿رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ باش نريه چونڪه په يوه ندي هه به به (الحمد لله) وه له پوي مانا زمانه وائي وه له بر نه وه پٽويسته به (الحمد لله) ده ست پي بڪر تي وه .

١- وهستاني نادرست: وه ستانه له سر وه شه يڪ كه مانايه ڪي ته واو نابه خشسي وه په يوه ندي هه به به وه ي به دوا ي داد دي له پوي مانا و زمانه وائي وه .

۱- وهكو وهستان له سه‌ر (بسم) له (بسم الله الرحمن الرحيم) دا خوكمی ئەمه دروست نیه مه‌گەر بۆ ناچاری بێت ئەگەر وهستانین ده‌بێت به‌وه ده‌ست پێ بکه‌ینه‌وه كه له سه‌ری وهستاوین یان به‌وهی پێشتری به‌پێی پێویستی مانا که‌ی.

۲- وهستان له سه‌ر ئەمانه‌:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيٰ ، اِنَّ اللَّهَ فَكِيْرٌ ، اِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِيْ﴾ خوكمی ئەم وهستانه دروست نیه ئەگەر به‌ئاره‌زو له سه‌ری وهستا، مه‌به‌ستیشی ئەو مانایه بێت كه ئایه‌ته‌که به‌و شێوه‌یه ده‌یه‌خشێت ئەوه (كوفره).

وه ئەگەر وهستا به‌ئاره‌زو وه مه‌به‌ستی ئەومانا خرابه نه‌بوو ئەوه (تاوانه).

به‌لام ئەگەر ئاره‌زو نه‌بوو وه له‌گه‌ڵ وهستانه‌که مه‌به‌ستی ئەومانا خرابه نه‌بو ئەوه (تاوانبار نیه).

تێبینی

له‌قورئاندا له هه‌ندێ شوێندا ئەم نیشانه‌یه (هه‌) هاتوه له سه‌ر دوو وشه به‌دوای یه‌کدا ئەگەر له سه‌ر ووشه‌ی یه‌که‌م وهستای كه‌ ئەم نیشانه‌یه‌ی له سه‌ره ئەوا له سه‌ر ئه‌وی تریان ناوه‌ستی وه ئەگەر له سه‌ر یه‌که‌میان نه‌وهستای له سه‌ر دووهم ده‌وه‌ستی.

نمونه: ﴿اَلَمْ خَلَقْنَا لِرٰبِبٍ قِيَمَةً هٰدِيَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ﴾

پیرست

لاپه ره

بابه ت

- ۱ پیشه کی .....
 ۲ وانسه یه کسم: ته جوید .....
 ۴ وانسه ی دوهم: یاساکانی نونسی ساکینه و ته نوین .....
 ۶ وانسه ی سئیه م: ته هل کیش کردن به مینگه وه .....
 ۸ وانسه ی چواره م: ته هل کیش کردنی بی مینگه .....
 ۱۰ وانسه ی بینجه م: ته هل کیش کردنی لیکن چوره کان .....
 ۱۱ وانسه ی شه شه م: ته هل کیشی پیتبه هارپه گزه کان .....
 ۱۳ وانسه ی حوتهم: ته هل کیشی پیتبه له یه که نزیکه کان .....
 ۱۴ وانسه ی هه شته م: ته هل کیشی شه مسی .....
 ۱۵ وانسه ی نویهم: ناشکراکردنی پیتبه کان قورگ .....
 ۱۷ وانسه ی ده یهم: ناشکراکردنی پیتبه لیوی یه کان .....
 ۱۹ وانسه ی یانزه هم: ناشکراکردنی قه مری .....
 ۲۰ وانسه ی دوانزه هم: شاردنه وهی ته واو .....
 ۲۲ وانسه ی سیانزه هم: شاردنه وهی پیتبه لیوی یه کان .....
 ۲۳ وانسه ی چوارده هم: هه لگه رانه وه .....
 به شی دوهم: شوینی ده رجونی پیتبه کان
 ۲۶ وانسه ی پانزه: پیتبه کان پوک و پیتبه فیکه بی یه کان .....
 ۲۷ وانسه ی شانزه: پیتبه کان چریه و پیتبه به ره و ژوود بووه کان .....

- ۲۹ ..... وانهی حه قده: یاساکانی (را)
- ۳۱ ..... وانهی هه زده: پیتسهکانی قه لقه له
- بهشی سی به م : رهوشتهکانی پیت
- ۳۴ ..... وانهی نه زده: مه دد
- ۳۵ ..... جۆزه کانی مه دد
- ۳۷ ..... وانهی بیست: مه ددی لکار + مه ددی جیا + مه ددی گۆراو
- ۳۹ ..... وانهی بیست و یه کت: مه ددی پیویست
- ۴۱ ..... وانهی بیست و دوو: مه ددی پیویستی پیتی
- ۴۳ ..... وانهی بیست و سی: مه ددی تووش هاتوو به سکون
- ۴۴ ..... وانهی بیست و چوار: مه ددی (هه) راناو
- ۴۶ ..... وانهی بیست و پینج: چهند مه ددیکی تر
- ۴۸ ..... وانهی بیست و شهش: وه ستانه کانه له قورئانی پیروزدا
- ۴۹ ..... شیوهی دابهش کردنی مه ددهکان
- ۵۰ ..... پیوست

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ